MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVOS GYNIMO FONDUI!

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Niekas Lietuvos neapgins, je igu mes patys jos neginsime. Todėl, kad Lietuva būtų stipri, ka d jos kareiviai būtų gerai pavalgydinti, aprengti ir apginkluoti, aukokime Ginklų Fondui.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

MAR 23 1938

LII. METAI. 67 (359) BROOKLYN, NEW YORK, ANTRADIENIS, 1938 M., KOVO-MARCH 22 D. KAINA 3 CENTAI

Amerikos lietuviai reikalauja boikotuot Lenkija

DABAR

Kaunas nusivylęs
Kur ta parama?
Tik gražūs žodžiai
Vistiek atvaduosim

JUOZAS TYSLIAVA

Kaip ir buvo galima tikėtis, Amerikos laikraščių korespondentų pranešimais, Kaune jaučiamas didžiausias nusivylimas Sovietų Sąjunga, kuri paskutinę valandą atsisakė suteikti bet kokią pagalbą Lietuvai, stojusiai prieš karo pavojų su Lenkija.

Pasirodo, kad Lietuvos vyriausybė priėmė Lenkijos ultimatumą tik po to, kai jau galutinai sužinojo Sovietų Sąjungos atsakymą. O tas Maskvos atsakymas -- susitaikykite su lenkais...

Sovietų Sąjunga savo "keliaujančio agento" Litvinovo lūpomis nesykį yra pasakiusi, kad ji ginsianti ne tik Lietuvos, bet ir kitų mažųjų valstybių nepriklausomybę. Dar visai neseniai Maskva labai ir labai gražiais žodžiais kalbėjo apie 100 tūkstančių armijos pasiuntimą į Čekoslovakiją, jeigu tik ją pultų Hitleris.

Kur dabar ta bolševikų pagalba?

Iš šios krizės su Lenkija Lietuva turėtų padaryti tinkamą išvadą. Pagaliau Lietuva turi žinoti, kad tais vadinamais draugais, kurie taip daug kalba, labai mažai galima pasitikėti. Neveltui Kaune sakoma, kad šiuo atsitikimu Sovietų Sąjunga "išdavė Lietuvą".

Per aštuoniolika metų Lietuva manė turinti savo draugą ir gynėją Sovietų Sąjungoje. Per aštuoniolika metų Lietuva drąsiai gynė savo teises į sostinę Vilnių, manydama, kad Sovietų Sąjunga — jos draugas.

Pagaliau... Kas pasidarė? Sovietų Sąjunga, būdama užimta raudonosios armijos ir komunistų partijos vadų egzekucijomis, griežtai atsisakė padeti Lietuvai.

Ir kągi. Generolas Vytautas Putna, kuris 1920 metais su dviem divizijomis norėjo eiti vyti Želigovskio pulkus iš Vilniaus, šiandien jau po žeme. Gen. Uborevičius, kuris visą laiką buvo Baltgudijos armijos vadas ir kurio gyslose tekėjo karštas lietuviškas kraujas, taip pat sušaudytas, kaip "išdavikas".

Argi nenuostabu, jeigu Stalinas nė piršto nepajudino Lietuvai ginti? Juk jis "užimtas..."

Netenka abejoti, kad jeigu Lietuva būtų gavusi užtikrinimą, kad Maskva ateis jai į pagalbą, Kaunas nebūtų priėmęs Varšuvos ultimatumą. Bet Lietuva, atėjus paskutinei valandai, pasijuto apleista. Vienintelis žygis, kuris buvo padarytas iš Sovietų Sąjungos pusės, tai Litvinovo pasiūlymas sudaryti "demokratinių valstybių bloką kovai su agresoriais".

Mūsų komunistai, kurie visados kalbėjo apie Sovietų Sąjungą, kaip apie vienintelę Lietuvos nepriklausomybės gynėją, šį Litvinovo obalsį laiko labai reikšmingu žygiu. Deja, tas Litvinovo obalsis jau seniai buvo pareikštas mūsų valstybės sekretoriaus Hull lūpomis ir dėl to veltui mūsų komunistai iš Laisvės ir Vilnies bando ramintis.

Taigi, ne tik Lietuva, bet ir viso pasaulio lietuviai pagaliau įsitikino, kad visos tos Sovietų Sąjungos oficialų kalbos apie pagalbą — niekas kitas, kaip tik gražūs žodžiai.

Der Lenkijos ultimatumas nebuvo įteiktas Lietuvai, mes sakėme, kad šiuosyk karo nebus. Mes neapsirikome. Lietuva išvengė karo, nusileisdama Lenkijai.

Kitos išeities nebuvo. Nežiūrint kokia partija būtų turėjusi Lietuvos valdžią savo rankose, šiuo atsitikimu nebūtų kitaip pasielgusi. Ar Lenkija tikrai būtų puolusi Lietuva, jeigu ši būtų atmetusi jos ultimatumą, nežinia. Bet kad Lietuva, ypač negaudama jokios paramos užtikrinimo iš tokios savo kaimynės, kaip Sovietų Sąjunga, negalėjo rizikuoti, tai taip pat kiekvienam šaltai galvojančiam žmogui aišku.

Užmegzdama diplomatinius santykius su Lenkija, Lietuva neišsižada Vilniaus. Istorijoje yra daug panašių pavyzdžių. Prancūzija, turėdama normalius santykius su Vokietija, net 50 metų laukė, kol atsiėmė Elzasą ir Lotaringiją. Tą patį galima pasakyti ir apie Serbiją, daugiau, kaip 40 metų laukusią Bosnijos ir Hercogovinos atvadavimo.

Taigi, vistiek atvaduosime pavergtą Vilnių!

Varšuvos nacionalistai trukšmauja

LENKIJA LIETUVOS PASIENYJE PALIKS KARIUOMENĖS IKI KOVO 31 D.

Lenkijos diplomatinis agentas jau išvažiavo į Kauną; šią savaitę atvyks ir pasiuntinys

VARŠUVA, kovo 21 d. — Specialių korespondentų žiniomis, Lenkijos vyriausybė atšaukė savo kariuomenę iš Lietuvos pasienio, palikdama tik sustiprintą sargybą ir keleta karo lėktuvų ir karo tankų. Iš administracijos linijos lenkų kariuomenė nužygiavo į Vilnių, kur buvo paskelbta, kad įvyks manevrai, vėliau kariuomenė bus atšaukta giliau į Lenkiją, bet neabejojama, kad iis bus Lietuvos apylinkėje iki kovo 31 d.

Vilniuje, sakoma, lenkų kariuomenė buvo sutikta dideliu entuziazmu.

Dabar paaiškėjo, kad Lenkija Lietuvos pasienyje turėjo apie 80,000 kariuomenės ir 100 karo lėktuvų, neskaitant karo tankų ir kitų karo pabūklų.

Šiandien iš Varšuvos į Kauną išvyksta Lenkijos diplomatinis agentas, kurio pareiga bus paruošti dirvą Lenkijos pasiuntiniui Lietuvai. Varšuvos diplomatiniuose sluoksniuose sakoma, kad Lenkijos valdžiai bus labai sunku parinkti tinkamą pasiuntinį Lietuvai. Esą, jis ne tik turi mokėti su lietuviais elgtis, bet turi sugebėti ir tinkamai sutvarkyti Lietuvos Lenkijos santykius. Lenkijos pasiuntinį manoma išsiųsti į Kauną dar šią savaitę.

Lenkijos nacionalistų spauda dabar apgailestauja, kad Lenkija įteikdama Lietuvai ultimatumą nepareikalavo, karišKos sutarties su Lietuva ir teisės Klaipėdoje įsteigti karo laivyno bazę.

Lenkijos vyriausybė teisinasi, kad esą Lenkija įteikdama Lietuvai ultimatumą nenorėjo Lietuvos pažeminti. Lenkija esą kariauti su Lietuva nenorinti ir net nemaniusi. Lenkija tik norėjusi taikos ir draugingų santykių su Lietuva.

Lenkijos užsienių reikalų ministerijos atstovas vienam korespondentui pareiškęs, kad šio incidento išdavoje Lietuva išeina daug stipresnė, negu ji buvo pirmiau, nes dabar ir Lenkija garantuoja Lietuvos nepriklausomybę.

Be to, užsienių reikalų ministras Beckas pareiškė, kad Lenkijos noras palaikyti susisiekimą per Klaipėdą, nereiškia, kad Lenkija užsižadės Danzigo ir Gdynės uostų.

Stasys Lozoraitis

AUG. VOLDEMARAS IŠVYKO Į PRANCŪZIJĄ

KAUNAS. — Vasario mėn. 16 d. amnestuotas Aug. Voldemaras iki šio laiko gyveno Zarasuose pas savo pusbrolį. Kovo 3 d. traukiniu iš Kauno stoties Aug. Voldemaras su savo žmona išvyko į Prancūziją. Patiriama, kad jis tenai gyvens ilgesnį laiką ir pasišvęsiąs kūrybos ir mokslo darbui.

KETURIOS LIETUVIŲ ŠEIMOS GRĮŠO IŠ MANDŽIUKO

KAUNAS. — Keliolika lietuvių rusų revoliucijos metu yra iš Rusijos pabėgę į Mandžiuką ir ten ligšiol gyvene. Bet dabar ten gyvenimo sąlygos labai pablogėjusios, tai šiomis dienomis keturių lietuvių šeimos iš Mandžiuko sugrįžo Lietuvon.

Lietuvos nepriklausomybės sargyboje. — Lietuvos šauliai, kurie buvo pasiryžę guidyti savo galvas už Lietuvos nepriklausomybę prieš Lenkiją.

SKELBIA, KAD LOZORAITIS ĮTEIKĖ PREZIDENTUI SAVO REZIGNACIJĄ

Būk rezignavęs ir Teisingumo Ministras Šilingas, bet prezidentas rezignacijų nepriėmęs

KAUNAS, kovo 21 d. — Nepatikrintomis žiniomis, Lietuvos Užsienių Reikalų Ministras Stasys Lozoraitis įteikė savo rezignaciją Prezidentui Smetonai, bet prezidentas kol kas jos nepriėmė. Taip pat skelbiama, kad rezignavo ir Teisingumo Ministras Šilingas, bet tos žinios nepatvirtintos.

Pereitą savaitę buvo paskelbta, kad rezignavo Ministras Pirmininkas Tūbelis, bet tas pranešimas iki šiol nepatvirtintas.

Lenkijos ultimatumo priėmimas žymiai susilpnino pasitikėjimą kai kuriais ministrais, bet taip pat pripažįstama, kad akivaizdoje Sovietų atsisakymo Lietuvai pagelbėti ir grosiančio pavojaus iš Vokietijos pusės, Lietuvai nebuvo kito išėjimo.

Visoje Lietuvoje dabar eina didelė priešlenkiškos akcijos banga, bet kaip ilgai ji tęsis, nežinia.

LIETUVA SAKO, KAD SOVIETAI 'PARDAVĖ LIETUVĄ LENKIJAI'

KAUNAS, kovo 21 d. — Lietuvos vyriausybės sutikimas priimti Lenkijos ultimatumą Kaune ir aplamai Lietuvos visuomenėje sukėlė didelio pasipiktinimo Sovietų Sąjungos vyriausybe, kuri savo laiku pasižadėjo Lietuvai eiti į pagalba, jeigu Lenkija ar Vokietija ja pultų, o dabar reikalui atsiradus, nedrasiai atsisakė tą pagalbė duoti. Lietuvos žmonių manymu "Sovietų Rusija Lietuvą pardavė Lenkijai".

Sovietų pareiškimas, kad jie nekoncentruoja jokios kariuomenės Lenkijos pasienyje, Lietuvoje dar daugiau visuomenę nustatė prieš Rusiją. Taip pat Lietuvos vyriausybėje jaučiamas didelis nusivylimas Rusija.

To išdavoje galimas daiktas, kad dabar Lietuva iš pagrindų pakeis savo politiką ir nieko bendro neturės su Sovietų Sąjunga.

MASINIAI LIETUVIŲ IR LENKIJOS MAŽUMŲ PROTESTO MITINGAI

New Yorke Cooper Union salėje susirinko apie 4,000 lietuvių ir ukrainiečių

Neišlaikė žodžio. — Sovietų Sąjungos pasiuntinys Paryžiuje Jacob Surits, kuris Prancūzijos Užsienių Reikalų Ministrui Paul-Boncour pareiškė, kad Sovietai "susirūpinę", kad Lenkija nepultų Lietuvos.

Nepaiso. — Vokietijos nacių Užsienių Reikalų Ministras Ribbentrop, kuris šiomis dienomis pareiškė, kad Vokietijai nėra reikalo derėtis su Anglija iki kiti Vokietijos reikalai nebus sutvarkyti.

NEW YORK, kovo 21 d. — Kovo 19, 20 ir 21 dd. Jungtinių Valstybių lietuvių kolonijose įvyko visa eilė susirinkimų, kuriuose Amerikos lietuviai, nežiūrint politiniu ar religinių įsitikinimų skirtumo, pareiškė griežtus protestus dėl Lenkijos žygio prieš Lietuvos Respubliką. Sekmadienį didžioje Cooper Union salėje, kampas 8th St. ir 4th Ave., New Yorke susirinko apie 4,000 lietuvių, ukrainiečių ir kitų pareikšti savo pasipiktinimą Lenkijos žygiu ir pažadėti savo materialę ir moralę pagalbą Lietuvai jos nelygioje kovoje prieš Lenkiją.

Jau prieš antrą valandą popiet ties Cooper Union sale susirinko apie 2,000 žmonių. Salę atidarius žmonės grūdosi užkimšdami duris, pora minučių po antros valandos salė, kurioje telpa apie 3,000 žmonių buvo užkimšta. Netilpę pasiliko koridoriuose ir suviršum tūkstantis žmonių liko lauke. Daugelis turėjo grįžti namo.

Masinį susirinkimą atidarė Tėvynės redaktorius St. Vitaitis pasakydamas susirinkimo tikslą ir įžanginę kalbą. Perstatė adv. Paulauska, kaip vakaro vedėją. P. Paulauskas oficialiai atidarė masinį susirinkimą paprašydamas visu susirinkusių giedoti Lietuvos Himną. Vėliau perstatė kalbėti Cambridge, Mass. Bar Association pirmininką adv. A. O. Šalną, kuris kalbėjo angliškai ir nurodė būtiną reikalą Amerikos lietuviams ginti Lietuvos poziciją ir pareikšti protestus dėl Lenkijos žygio prieš Lietuvą. Jis taip pat padarė trumpą apžvalgą iš Amerikos lietuvių veiklos ir pirmosios Amerikos lietuvių kartos darbus Amerikoje ir jų reikšmę Lietuvai. Taip pat panagrinėjo Lietuvos istoriją, ypač tas dalis, kurios liečia Amerikos Lenkijos santykius.

Po to perstatytas Amerikos karo veteranas Isadore H. Gennett, kuris kalbėjo apie 10 minučių ir smerkė Lenkijos ir Vokietijos žygius prieš Lietuvą ir tautines mažumas.

Perstatytas kalbėti Ukrainiečių Svoboda laikraščio redaktorius Eugenijus Liachowič. Jis pareiškė: "Lenkija neseniai pati prašė kitų valstybių pagelbėti jai iškovoti savo nepriklausomybę, bet dabar pati kėsinasi prieš kitų valstybių nepriklausomybes ir persekioja mažumas, kurios sudaro apie vieną trečdalį visų Lenkijos gyventojų. Užėmus Ukrainą Lenkija visai užslopino ukrainiečių kultūrinį ir tautinį veikimą, bet draudžia ukrainiečiams pirkti Ukrainoje žemės. Tokio likimo susilauktų ir Lietuva".

(Tęsinys 2 pusl.)

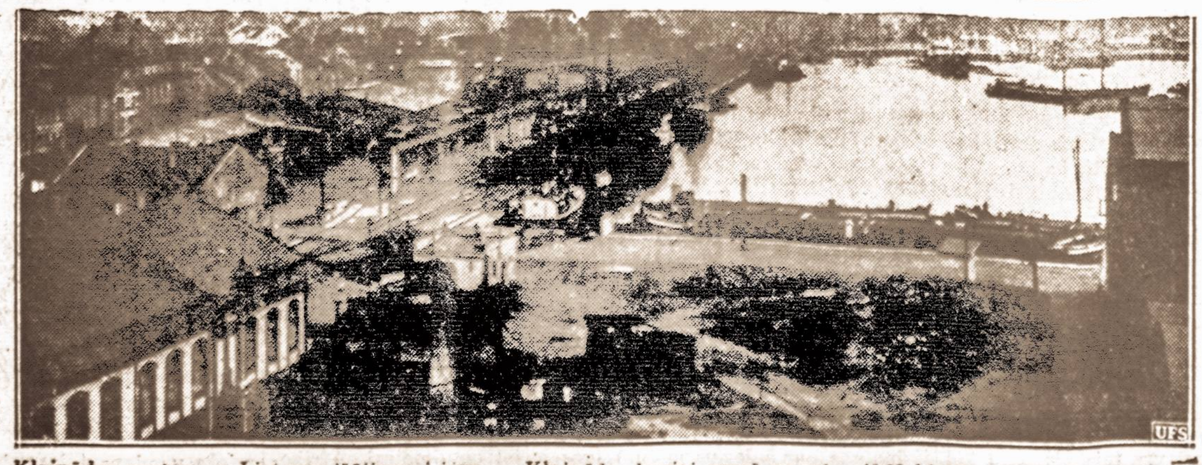

Klaipėdos uostas. — Lietuvos išėjimas į jurą — Klaipėda, kuriai gresė pavojus iš Vokietijos nacių, jeigu Lenkija būtų puolusi Lietuvą.

ORAS

Numatoma: Dalinai apsiniaukęs. Gali būti lietaus krituliai. Temperatūra vidutiniška.

Saulė teka 5:59, leidžiasi 6:09. Dienos ilgis 12 val. 11 min.

AMERIKOS LIETUVIAI REIKALAUJA BOIKOTUOTI LENKIJĄ

(Tęsinys iš 1 pusl.)

Toliau p. Liachowič pareiškė, kad Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje, kur tik yra ukrainiečių rengiami protesto mitingai ir reiškiama nuoširdi kooperacija Lietuvai ir lietuviams, nes ukrainiečių ir lietuvių kovos yra vienodos, jų likimas ir gyvenimas yra glaudžiai susijęs. Lenkija yra bendras ukrainiečių ir lietuvių priešas. Baigdamas jis pabrėžė: "Mūsų nelygioje kovoje su lenkais mes rasime visame pasaulyje milijonus draugų. Kartu kovodami, kartu laimėsime!"

Toliau kalbėjo Černomorsko Syčos vadas Maksim Evaniew, kuris ragino kartu kovoti prieš lenkų banditizmą.

Sekantis kalbėtojas buvo kun. Balkūnas, kuris savo kalbą pradėjo šitokiais žodžiais: "Kovo 19 diena yra gėdos diena. Tą dieną mes turėjom nuleisti galvas prieš lenkus ir jiems pasiduoti. Kovo 19 d. — gėdos diena, kurios lietuviai niekuomet neužmirš".

Toliau: "Penas iš Varšuvos per radijo pareiškė, kad Lenkija nugalėjusi Rusiją ir Vokietiją iškovojo Lietuvai nepriklausomybę. Tai melas! Lietuva krauju išsikovojo savo nepriklausomybę!" (Ovacijos).

"Lozoraičiui ir kitiems garbė, kad jie nenorėjo nusileisti lenkams. Šaulių Sąjunga ir Lietuvos jaunimo organizacijos nenorėjo pasiduoti lenkui. Kas iš jūsų nori pasiduoti lenkui!"

Toliau kun. Balkūnas puolė dabartinę Lietuvos valdžią, kuriai rekomendavo - rezignuoti už pasidavimą Lenkijai, bet vėliau pats prisipažino, kad Lietuvos valdžia nebūtų pasidavusi, jeigu ji turėtų užtektinai stiprią kariuomenę ir gerus ginklus. Esą kitos išeities nebuvo.

"Mes Amerikos lietuviai dalinai kalti, kad Lietuva kariškai nestipri. Mes galėjome Lietuvai pagelbėti ginklų įsigyti. Lietuva būtų galėjusi lenką atremti ginklu rankoje!" (Aplodismentai).

"Gelbėkite Lietuvai savo jėgomis, o ne prakalbomis. Ištieskite ranką su doleriu. Siuntėme anksčiau, siųskime ir dabar ginklų pirkti, lenkams nepasiduosime!"

Baigdamas paragino susirinkusius aukoti Lietuvos Gynimo Fondui nemažiau $1,000. Po to surinkta aukų daugiau kaip $1,200.

Sekė Laisvės redaktorius Rokas Mizara.

"Įvykęs faktas nepašalina pavojaus Lietuvos nepriklausomybei. Varšuvos plėšikai gali bet kada užpulti Lietuvą".

"Taika padaryta grasinant revolveriu, nėra taika!"

Toliau jis palygino vėliausius įvykius Europoje ir Vokietijos ir Italijos žygius prieš Etiopiją ir Austriją. Didžiausi Lietuvos priešai, tai Lenkijos imperialistai ir Vokietijos naciai, kurie nesiskaito su žmoniškumu. Tu kraštų liaudis nenori Lietuvos, ar kitų pavergti.

Esą naciai yra tas pats, kas praeityje buvo kryžiuočiai: vieni ėjo Lietuvos krikštyti krūtines pasipuošę kryžiais, o dabartiniai naciai eina Lietuvos užgrobti, pasipuošę savo krutines svastika. Lietuva turi daryti viską, kad Kaune neplevėsuotų lenku aras, ar nacių svastika (publika plo ja).

Lietuvai lieka tik viena išeitis: palaikyti glaudžius ir gerus santykius su demokratinėmis valstybėmis, o Smigly-Rydz ir kitiems bus apkarpyti sparnai.

Jis ragino užmiršti politinius skirtumus ir visiems bendrai gelbėti Lietuvai.

"Vilnius ir Vilnija buvo Lietuvos ir pasiliks! Šalin naciška ranka nuo Klaipėdos! Tegyvuoja nepriklausoma Lietuva!" (Publika ploja).

Kalba Naujosios Gadynės redaktorius Strazdas:

Jis nurodė dabartinį Lietuvos pavojų, bet nurodė, kad Lietuva be lenkų pagalbos gali savo reikalus išspręsti ir sutvarkyti. Lenkų tauta nėra Lietuvos priešai, jos priešai yra Smigly-Rydz, Beck ir kiti Lenkijos imperialistai. Lietuva turi būti laisva ir neprklausoma valstybė.

Kalba Amerikos redaktorius Laučka:

Pranešė, kad surinkta $1,200 aukų ir už jas publikai padėkojo. Pranešė apie gautus linkėjimus ir telegramas, kad visi Lietuvos žydai, kurie tą pačią dieną turėjo savo susirinkimą New Yorko Operos rūmuose, nuoširdžiai eina su lietuviais. Taip pat pranešė, kad salėje yra daug spaudos atstovų.

Toliau jis paminėjo faktą, kad ir praeityje Lietuvai teko pasiaukoti, kad kitoms pasaulio valstybėms būtų gera gyventi. Jis paminėjo Vytauto kovas su totoriais ir kryžiuočių žygius prieš Lietuvą ir Lenkiją. Dabar esą Lietuva nusileido dėl pasaulio taikos. Pacitavo Bizausko pasakytus žodžius per radijo: "Ant mažos Lietuvos pečių uždėta visos Europos taika ir likimas". Esą Lietuvos trispalvė vėliava suplevėsuos visu savo gyvumu. (Publika ploja).

Adv. Paulauskas perstatė kalbėti Vienybės redaktorių Juozą Tysliavą. Jis pradėjo savo kalbą: "Dar Kolumbus nebuvo atradęs Amerikos, o Lietuvos kovos su Lenkija jau ėjo. Mes priėmėme lenkų ultimatumą su mažomis pataisomis, bet mes ne jų draugai! Mes kantrūs žmonės, bet amžinai mums lipti ant sprando negalės! Kaip sugriuvo Romanovų, Hogenzolernų, Hapsburgų imperijos, taip sugrius ir Lenkija, kurios imperija pastatyta ant tų pačių pagrindų. Kovoje su lenkais mes ne vieni, su mumis yra 40,000,000 ukrainiečių, 1,500,000 gudų". (Publika ploja).

"Nuo šios valandos mūsų kovos labiau paašrintos. Janušas Radvila kadaisia pareiškė, kad lietuviai lenkus mes ne pro duris, bet pro langus".

"Sustokime visi ir surikime — šalin lenkų imperializmas!"

Visa publika, sustojus, šaukė.

"Aš matau publikoje sėdinčius pavienius ir po du lenkus... (vienas atsistojęs sušuko: — Kur jie? Parodyk!)

...Neprašykite, kad aš juos jums parodyciau...

Keleta kartų jis publikoje sukėlė tokio entuziazmo, kad turėjo nutraukti kalba. Visa publika buvo nepaprastai sujaudinta.

Paskutinis vakaro kalbėtojas buvo atvykęs iš Baltimorės teisėjas Laukaitis. Pradžioje jis kalbėjo lietuviškai, o vėliau angliškai. Jis pareiškė, kad visos Baltimorės lietuvių širdys plaka kartu su New Yorko lietuvių. Jis pabrėžė, kad šis Lenkijos žygis įrodė, kad jėga nevisuomet yra teisinga, kad kol bent vienas lietuvis gyvens, tol jis kovos už Lietuvos nepriklausomybę. Jo kalbą lydėjo griausmingi aplodismentai.

Po to vakaro vedėjas adv. Paulauskas perskaitė rezoliuciją, kurioje prašoma Jungtinių Valstybių nutraukti diplomatinius santykius su Lenkija ir paskelbti ekonominį boikotą. Rezoliucijos nuorašai bus pasiųsti Jungtinių Valstybių vyriausybei, Lietuvai, Tautų Sąjungai, Lenkijai ir kitoms valstybėms. Rezoliucija vienbalsiai priimta ir čia pat įgaliotų asmenų pasirašyta.

Masinis mitingas baigtas Lietuvos Himnu.

Masiniam mitinge dalyvavo uniformose ukrainiečių legionas su vėliavomis ir garbės sargyba. Lietuvių Legionas, kuris taip pat žinojo apie masinį mitingą, nesiteikė dalyvauti, nors minioje buvo matyti keletas legiono narių ir vadų.

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.45
Vienam mėnesiui	$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.
Nesunaudoti rankraščiai nesaugojami.

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
J. Tysliava — Redaktorius.

SIŲSKIME Į LIETUVĄ TAUTINĖS DVASIOS SPORTININKUS

Pereitą vasarą lankęsi Amerikoj Lietuvos sportininkai paliko mums neišdildomą įspūdį. Kodėl jie paliko mums neišdildomą įspūdį, visiems yra gerai žinoma, todėl nėra reikalo aiškinti. Lietuva siųsdama savo jaunuolius į Ameriką, kreipė dėmesį į tai, kad tie jaunuoliai reprezentuoja Lietuvą Amerikos lietuvių akyse. Ji parinko tokius jaunuolius, kurie pilna žodžio prasme buvo lietuviai, kurie savo išauklėjimu ir džentelmoniškumu, kreipė visų akis į save.

Juoba mums Amerikos lietuviams siunčiant mūsų sportininkus į Lietuvą, reikėtų į tai atsižvelgti ir parinkti tokius sportininkus, kurie nepadarytų mums amerikiečiams nemalonumo.

Visiems aišku, kad šis sportininkų pasikeitimas yra suartinimui Amerikos kontinento lietuvių jaunimo su Lietuvos jaunimu. Tik per mūsų jaunimo susiartinimą su Lietuvos jaunimu mes galėsime palaikyti tautinius jausmus Amerikos lietuvių jaunimo tarpe.

Parenkant sportininkus važiavimui į Lietuvos Tautinę Olimpijadą reikia žiūrėti ne tik į jaunuolių sportinius gabumus, bet ir į jų tautinę sąvoką. Mes norime, kad mūsų jaunuoliai sportininkai, grįžę po Olimpijados, būtų lietuviais, kaip jų tėvai buvo. Rinkdami sportininkus žiūrėkime, kad jie būtų pilna žodžio prasme lietuviai, kad mokėtų lietuvių kalbą ir kad mylėtų savo antrąją tėvynę—Lietuvą.

Patartina vengti tokių sportininkų, kurių lietuviškoji kalba yra: "Sy, žiūrėk, Džianas strytu runija"... Sportininkai, kurie tikisi važiuoti į Lietuvą turėtų pasiruošti savo lietuvių kalbos žinojime, nes jie turės reprezentuoti Amerikos lietuvių jaunimą Lietuvoje.

Tad, rinkdami sportininkus, žiūrėkime, kad sveikame kūne, būtų sveika tautinė siela... Kad grįžę nepakriktų ir nežūtų nutautėjimo bangose.

Amerikos Lietuvių Sporto Komitetas

LIETUVOJE DAR TRŪKSTA MOKYKLŲ IR MOKYTOJŲ

Kasmet Lietuvoje priauga apie 26,000 gyventojų ir kasmet vis apie 3,000 vaikų daugiau pradeda pradžios mokyklas lankyti, o jiems sutalpinti reikia apie 70 naujų mokyklų. Kasmet reikia vis daugiau mokytojų. Aplamai, kasmet reikia apie 325 naujų mokytojų. Esamos mokytojams ruošti įstaigos per metus tokio mokytojų skaičiaus nepajėgia paruošti. Todėl nuo ateinančių mokslo metų Švietimo Ministerija numato įsteigti viena ar net dvi mokytojų seminarijas ar pedagoginius institutus. Kur jie bus steigiami, tuo tarpu tvirtai nenustatyta.

1937 m. sausio 1 d. mokyklose dirbo 4,876 pradžios mokyklų mokytojai, o šiemet sausio 1 d.—5,110, iš jų 2,117 vyrų ir 2,993 moterys.

Švietimo Ministerija paruošė savo veiklos dešimtmečio planą. Tame plane ji numato per dešimtmetį vykdyti daug švietimui reikšmingų darbų. Iš jų didžiausias--pradžios mokykloms namų statyba. Po dešimties metų visos pradžios mokyklos bus moderniuose butuose.

Visoms per dešimtmetį pastatyti mokykloms teks išleisti apie 37 mil. litų. Tik šiais metais naujiems mokyklų pastatams Švietimo Ministerija ir savivaldybės išleis apie 4 milijonus litų.

Be mokykloms namų statybos dešimtmečio plane Ministerija numato per pirmuosius du metus visuose valsčiuose įvesti antrojo laipsnio pradžios mokyklas. Antrojo laipsnio vadinamos tos mokyklos, kuriose veikia šeši skyriai. (Mokslas išeinamas per šešerius metus) Šiuo metu tokių mokyklų Lietuvoje jau veikia 296. Tačiau tokių mokyklų paskirstymas nevienodas. Yra valsčių, kur antrojo laipsnio veikia bent kelios mokyklos, tačiau kai kuriuose jų nėra nei vienos. Tad Švietimo Ministerija pasiryžusi per dvejus metus kiekviename valsčiuje įrengti antrojo laipsnio mokyklas.

Ar ir kur buvo 100 roundų Boksas?

Šis klausimas turi būti įdomus sporto (ypač bokso) mėgėjams. Šiandien pasitenkinama 15 roundų, bet seniau buvo kitaip. Garsiausias ilgas boksas buvo 1840 metais Oxfordshire. Rungėsi smarkus ir nesirenką priemonių boksininkas Bendigo su milžinu Ban Cauntu, svėrusiu 125 kg. Rungtynės tęsėsi per dvi valandas, padaryta buvo tiksliai sakant, 98 roundai. Laimėjo Bendigo tik dėl to, kad Cauntas, vengdamas smūgio, pats atsisėdo ant grindų. Laimėtojas gavo čempijono diržą ir 400 svarų sterlingų.

Kur yra aukščiausi pasauly žmonės-

Aukščiausi pasaulyje žmonės gyvena Patagonijoje—vidutinis Patagonijos vyrų aukštumas yra 73 coliai, arba 1 metras ir 86 centimetrai. Toliau pagal ūgį eina polineziečiai—jų vidutinis ūgis yra 1 metras 75 cm. Žemiausi Europos žmonės yra Laplandijos gyventojai,—vidutinis suaugusio laplando ūgis yra 1 metras ir 54 centimetrai. Afrikoje ir Azijoje yra nykštukų rasės, kur subrendusių vyrų vidutinis ūgis retai teprašoka 1 metrą ir 20 centimetrų.

PENKI VAIKAI IŠ KAUNO KELIAVO Į ŠIAURĖS AŠIGALĮ

KLAIPĖDA. — Prisiklausę radijo ir pasiskaitę laikraščiuose penki kauniečiai vaikai iš Žaliojo kalno nutarė keliauti į šiaurės ašigalį. Kadangi pasiryžėliai neturėjo pinigų, tai du pradžios mokyklos mokiniai nunešę į rinką pardavę savo knygas, vienas gimnazistukas vėl 2—3 litus iš kaž kur ištraukęs ir sudarę 9 litus; vienas vaikas pasiėmė tėvo revolverį ir šiomis dienomis visi penki išdrožė į šiaurės ašigalį.

Kol nuėjo jie iki Raudondvario išalko, nes maisto nebuvo apsirūpinę. Tada vienas keliautojas į "šiaurės ašigalį" susidraskęs paltą ir, vaidindamas elgeta, ėjęs išmaldos prašyti, bet nieko negavęs. Keliauninkams kitos išeities nebuvę, kaip grįžti atgal, ką jie ir padarę.

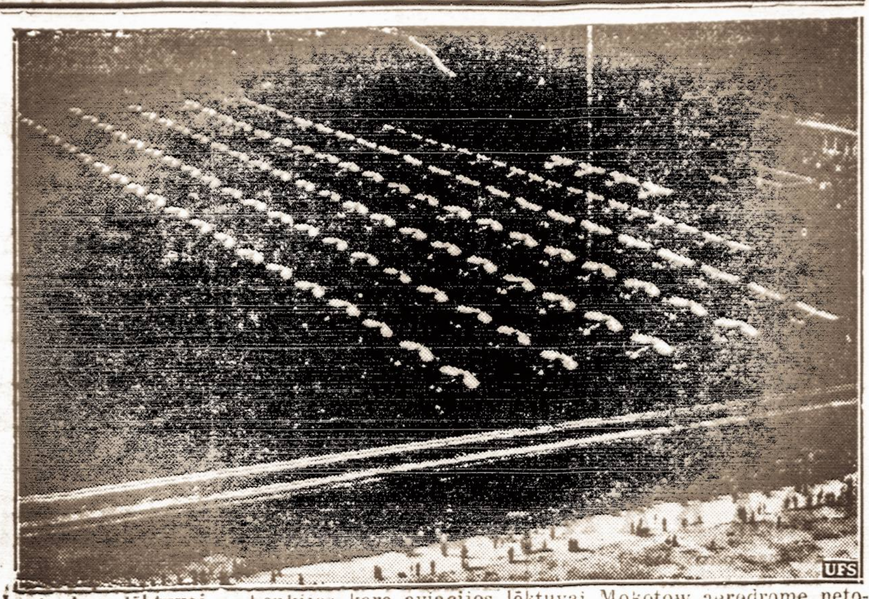

Lenkų karo lėktuvai. — Lenkijos karo aviacijos lėktuvai Mokotow aerodrome netoli Varšuvos. Tų lėktuvų dalis buvo atsiųsta į Lietuvos pasienį. Lenkija iš viso turi apie 8,000 lakūnų.

KUR ŠIEMET LIETUVOJE SAUSINS ŽEMES

Lietuvos žemės ūkio kėlimas eina ir derlių didinimas ir dirbamos žemės plotu dauginimas. Daug žemės Lietuvoj yra netinkamos žemės ūkiui per didelio šlapumo. Todėl valdžia rūpinasi žemių sausinimu. Iki šiol žemių sausinimo darbams jau išleista apie 40,000,000 litų. Šiemet nusausinimo darbams paskirta 2,000,000 litų. Vasarą nusausinimo darbus dirbs 5,000 darbininkų. Jie kas griovius, tvarkys apių ir upelių krantus ir dirbs kitus sausinimo darbus.

Vienas stambiausių nusausinimo projektų yra Suvalkijoje—Šešupės aukštumo sutvarkymas. Šį projektą įvykdžius, bus nusausinta apie pusantro tūkstančio hektarų žemės.

Biržų apygardoje šiemet numatoma atlikti didesnius nusausinimo darbus Juodupės, Įsliko ir Apaščios upelių rajonuose.

Kauno apygardoje iš didesnių darbų bus vykdomas Meklos upelio nusausinimo projektas.

Kėdainių apygardoje—Barupės upelio nusausinimas.

Panevėžio apygardoje toliau bus tęsiami Aluntės, Sojos, Nevėžio ir kt. mažesnių projektų įvykdymas.

Raseinių apygardoje bus baigiamas didelis Žimšės nusausinimo projektas; kartu nusausinamos ir Tyrulių pelkės.

Be to, bus vykdomi Leknės ir Kražantės nusausinimo projektai.

Ukmergės apygardoje bus tęsiami Melkės ir Pusnės nusausinimo projektai.

Mažeikių apygardoje bus sutvarkyti Dabikinės ir Ašvos upelių kanalai.

MEILE SUTEMOSE

MARIJA AUKŠTAITĖ

Montrealo didžiosios gatvės puikioj vitrinoj—blizgėjo deimantai, juokėsi safyrai, balkšvai užgesę niūrėjo perlai, žėrėjo auksas, varvėjo lyg gyvais lašais sidabras ir žemčiūgai. Tai turtingo pirklio pono Perūno nuosavybė. Šis stambus pirklys prancūzų kilmės vyras, stačiai dievino savo žmoną gražuolę Annettę pasakiškų rūmų pažiba. Po dešimts laimingų povedybinių metų, Annettė kažko panūdo. Mister Perūnas įkinkė visą prabangę Annettės džiaugsmui ir laimei. Bet viskas buvo veltui.

Annettė išblyško, jos mėlynos akys apsivijo juodais lankais, ji buvo liūdna ir nerami. Nors nuolatos ji pūpsojo baltų šilkų plačioj paleinoj, rankoje mosavo pilką, sidabru blizgančia vėduoklę ir puikiais širmokais važinėdavo užmiesčio kalnais. Tas visas buvo priedanga Annettės vidujinei kovai.

Prieš kiek laiko ji ilsėdamosi Prancūzijos kurortuose, sutiko beržų alejoj keistą jaunuolį. Jis vaikščiodavo ištisas valandas paupiu vienas ir neramiai kovingas. Ir kada vieną popietį Annettė pasikvietė valtininką perkelti ja į pušyno pusę, jaunuolis nusilenkė gražiajai damai ir nujrė ją čiurlenančiais vandenais link pušų piliakalnio. Čia jis jai rinko žemuoges, skynė ir nešė gėles, abu kvėpino pušų šakas, ir abu nulydėjo auksuotą saulę į nakties guolį. Tada jie persijrė vienais irklais į akmenuotą prieplauką ir nakties sutemose ištiesė vienas kitam ranką.

Annettė nusigando, kad jos ranką palietė Ferdinando lūpos. Jis tiek mažai kalbėjo... Lyg skausmu surakintas priverstinai žemuoges siūlydamas nusišypsojo...

Kam jis sudrumstė Annettės sielą, ji pati nežinojo. Skubiai, uždusus ji parėgo į savo vilą, per naktį neužmigo, graužėsi, kankinosi spausdama smulkią rankutę su Ferdinando lūpų pėdsakais.

Saulei tekant, ji palikus lovą, išėjo į rasotą sodą. Čia ulbėsys paukščių, čirenimas vieversiu, pliuškenimas tos pačios upės, vis kalbėjo Annettei apie jaunuolį Ferdinandą nublankusiu veidu ir siūlė jo kovingas akis. Jo kalba skambėjo serafino giesme Annettės sieloje.

Iš sodo ji grįžo į apaugusią vijokliais seną vilą, parsinešdama tik ilgėsį. Saulė veržėsi pro vilos langus, iš parko skrido kaip pasaka švelni muzikos gija, Annettė rymojo susikaupus ir nutarė grįžti pas vyrą. Tik vieną, vienintelį kartą ji nucis į paupį... Gal pamatys bent slapčia Ferdinando siluetę, ta pačia ranka, kurią jis pabučiavo, palies paskutinį kartą Prancūzijos upės vandenis, paliks savo nuodėmę ramiose vandens tylose, ir pabėgs nuo to, kuris virpina jos sielą keistu jausmu neužmirštamu, neatsikratančiu.

Annettė, kaip vėjus pasikinkius, drožė beržų aleja. Ten upės krante, saulės atokaitoj žolėse nuvirtęs Ferdinandas skaitė knygą. Annettė nenugalėjo savo jausmo. Ji atsisėdo suolely, o pro beržų nusikorusias kasas žiburiavo jos akys Ferdinando link. Po valandėlės juodu susitiko. Annettė jam atnešė žydinčią liepos šaką:

—Ferdinande, pajusk, kokie kvapūs žiedai...

—Taip. Bet ne man... Aš bijau grožio ir moterų. Jos skaudina mano sielą... Aš joms nereikalingas, nieko nereiškiantis sutvėrimas. Geriau toliau nuo visko...

—Ferdinande, netiesa... Aš jaučiu tau begalinį artimą jausmą... Bet bijau pasmerkimo... Aš rytoj išvažiuoju pas savo vyrą.

Tu, tu išvažiuoji?! Annette... Gaila, liūdna, bet aš beteisis... Važiuok, Annette.. Nepasilik čia ilgiau. Aš bijau savęs... Man moters balsas turi būt tik kaip angėlo giesmė... Ir ne man, ne man. Aš turiu būti geležis! Metalas! Beširdis, Bejausmis! Statula... Apgaulė žmonijos... Annette, Annette, bent būk mano sesuo... Nepamiršk... jausk, kad yra pasauly žmonių su širdimi, su žmogaus jausmu, su dar gilesne meile, ne kad jūs visi! Ir tokių takas kitokesnis, aš juo einu...

—Neklysk, kalbėti taip gali tik kūdikis. Aš jaučiu, tu kilnios sielos žmogus. Tik gal kokie nors nedatekliai?... Jei nebūtų peržema, ir jei neužgaučiau, gal sutiktumei būti mūsų brangakmenių krautuvėj mano vyro dešine ranka?

Čia Annettė savo žodžių nusigando. Ypač, kad šio žmogaus jausmas jai perartimas ir ji nuo jo pasiryžo pabėgti, o dabar per neatsargumą ištrūko žodžiai kaip pavojingi balandžiai, susimetė į pargriuvusį Ferdinando pasaulį, pasimušė sparnus ir pasiliko. Ferdinandas nelaukęs nė metų, pametė Paryžiui savo tėvo turtingus rūmus ir susirado Montrealo dangoraižiuose Annettės rūmus.

Brangakmenių krautuvėj jis su misteriu Perūnu geriausi bičiuliai. Tik ko dabar blykšta ir nyksta Perūno žmona Annettė—jos vyras neišsprendžia. Nors ji skęsta prabangoj, apsupta liuksusu ir turtais, bet Annettė jaučia savo sieloj nemirštantį kirminą, dviejų širdžių plėšimą, kančią ir vergystę.

Ferdinandas laimingas. Jis bent vakarais gali pasigrožėti Annettės siluetu, slankiojančiu salonais... Jis anaiptol ne tas, kad pasiveržtų sau Annettę, ji gali būti jam tik angėlu, tik platoniško jausmo meilės jūra, tik idealas, svajonė, net ir dievybė nepaliečiama, nesuvaikoma. Tik jis nori būti čia bent vergu arti jos, arti jos rūbų šlamėjimo.

Misteris Perūnas kankinasi žmonos nykimu. Jis įsivaizduoja įvairiausias ligas, susėdusias į jos kūną, ir tuo tarpu nuo rūpesčio ir nemigų įšliaužia į jo paties krūtinę baisi širdies liga.

(Bus daugiau)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Nužudytos dvi lietuvės

Trečiadienį, kovo 16 d. visi Detroito laikraščiai pasipuošė savo primuosius puslapius lietuvių paveikslais, būtent, Monikos Jonienės, Mildos-Olgos Jononytės, Jurgio Jononio ir Petro Burton-Gurskio ir jų gyvenamomis vietomis.

Antradienį 5490 Central Av. buvo rasta nužudytos dvi moterys: Monika Jononienė-Burton, ir Jokūbauskienė, kurios namuose Jononienė gyveno. Tai antras atsitikimas Detroito istorijoje, kad vienuose namuose ir vienu kartu būtų dvi moterys nužudytos. Pirmadienį ir antradienį ne atėjus į savo beauty shop Jononienei, patarnautojos pranešė jos dukteriai Mildai, kuri gyveno kitoje vietoje. Milda, atėjus į motinos namus, rado kaip savo motiną, taip namo savininkę negyvas.

Žmogžudystėje įtartas antrasis jos vyras, su kuriuo ji buvo tik pereitais metais susituokusi. Tai Petras Burton-Gurskis, kuris su Jononiene taip pat jau antru kartu buvo vedęs, ir tuojau po vestuvių, nesutikdami išsiskyrė. Petrui Burtonui surasti sukelta visa Amerikos policija.

Jononiai, ypač Monika Jononienė Detroito lietuviams gerai žinomi, taip pat artimi pažįstami ir Vienybės korespondentui, nes jau nuo 1915 metų teko su jais kartu darbuotis, ypatingai Detroito Dailės Chore. Monika Jononienė išsiskyrus su vyru Jononiu, išsimokė amato ir buvo pirmoji lietuvė Detroite "Beauty shop" biznyje. Ji turėjo santykių su radikalais ir mėgdavo vadintis "sufragiste", bet, aplamai buvo gera lietuvė, remdavo visus gerus lietuviškus sumanymus ir darbus. Logikos žvilgsniu, jos gyvenimas visą laiką atrodė šlubas, bet tenka pripažinti, kad ji turėjo savyje ir gerų savybių bei ambicijos. Ypatingai savo užsiėmime, iš kurio pati gražiai gyveno, dukterį išlaikė ir samdydavo keletą patarnautojų.

Apie šį nuotikį teks dar toliau kalbėti.

Reporteris

SVEIKATOS IR INFORMACIJŲ REIKALU

Susidomėjimas žmogaus sveikata yra gana senas ir svarbus klausimas. Įvairiais laikais ir įvairiose tautose randame žinių, susijusių su sveikatos reikalais. Skaitydami kultūros istorijos knygas, mes pastebime, kad net prieš daugelį šimtmečių tautos buvo susirūpinusios geru sveikatos išlaikymu, jos sustiprinimu bei atsparumo didinimu. Aišku, laikui bėgant, pažiūros vienu ar kitu klausimu kaituliuojasi. Mokslas su visomis jo šakomis, nors vėžio žinksniu žengdamas pirmyn, vis darė ir daro pažangą ir daug kuo prisideda prie geresnio mūsų sveikatos stovio išlaikymo. Kad būtų galima praplatinti visas tas žinias, kurios liečia žmogaus kūną, Amerikos lietuvių daktarų draugija yra išsirinkusi švietimo Komisiją, kuri stengiasi ir pasiryžusi supažindinti lietuvių visuomenę su medicinos ir dentisterijos mokslais ir jų naujausiais daviniais. Tam tikslui, tik kai kurių laikraščių leidėjų dėka, ji yra įvedusi sveikatos skyrių.

Šia proga švietimo komisija nuoširdžiai dėkoja visoms toms redakcijoms, kurios neatsisako duoti pakankamai vietos dėl mūsų straipsnių. Tik vienas dalykas tenka giliai apgailestauti, būtent, kad ne visa mūsų lietuviška spauda apsiima juos spausdinti. Čia pravartu paminėti, kad Amerikos lietuvių daktarų draugija ir jos švietimo komisija nesikiša į jokią politinę veiklą. Draugijai priklausą gydytojai yra įvairių įsitikinimų. Religija ir politinis nusistatymas tai grynai asmeniškas reikalas, todėl susirinkimuose tie klausimai niekados neliečiami ir kiekvienas narys yra tolygiai toleruojamas bei gerbiamas. Tokiu būdu gerbiant vienas kito pasaulėžiūras, susidaro labai malonūs ir draugiški tarpusavio santykiai. Žodžiu sakant, tikra harmonija. Ne pro šalį būtų priminti, kad šiais metais Amerikos lietuvių daktarų draugijos pirmininkas yra dr. R. Draugelis. Tai žmogus pilnas sumanumo, energijos ir toleracijos. Jo asmenybė, iš tikro, papuošta grožiom ypatybėm ir, kas jį padaro labai gerbiamu, mylimu draugu ir maloniu reprezentantu. Ne tik savo profesijai, bet ir lietuvių visuomenei yra grynai atsidavęs ir daug dėl josios darbavęsis. Nežiūrint kur jisai dalyvauja—ar draugų rateliuose ar viešuose susirinkimuose — jo kalbos visuomet esti gražios ir turiningos. Jisai, kaip ir visa valdyba, pageidauja pranešti, kad Amerikos lietuvių daktarų draugija neatstovauja kurią nors politinę partiją ir nėra kieno nors direktyvu. Švietimo komisija būdama tiktai dalis tos draugijos užsiima vien moksliniais klausimais ir už vis labiausiai susirūpinusi medicinos ir dentisterijos mokslų populiarizacija.

Tiesa, Sveikatos Skyrius veikė ir seniau, bet paskutiniu metu straipsniai nepasirodydavo taip dažnai. Ateityje švietimo komisija yra pasiryžusi įstaisyti tą spragą ir nori reguliariai prabilti į lietuvių visuomenę su medicinos ir dentisterijos klausimais. Tame skyriuje straipsnių autoriai yra gydytojai, priklausą Amerikos lietuvių daktarų draugijai. Kiekvienas gydytojas laisva valia apsiima parašyti ir paaukoja tam tikrą dalį laiko mūsų visuomenei. Nė vienas iš tų autorių nėra apmokamas ar ba kitokiu būdu atlyginamas. Tai grynas pasišventimas dėl mūsų tautiečių. Būdami gydytojais ir turėdami labai atsakomingas pareigas, kiekvienas jaučia reikalą ir svarba prisidėti prie bendro lietuvių švietimo ir kultūros darbo. "Tantum possumus, quantum scimus" — lietuviškai tariant — mes sugebame atlikti tiek, kiek žinome. Ne pasipelnymo ir ne pasigarsinimo išskaičiavimais rašome į laikraščius. Taip pat neieškome viešo laikraščiuose pagyrimo. Mes jaučiame, kad mūsų darbas, kuris pasirodo Sveikatos Skyriuje, yra grynai kultūrinis ir norime tikėti, kad plačioji visuomenė nesupras mus klaidingai. Tik tokios ir ne kitokios minties vedami, drįstame su gryna sąžine viešai pareikšti, kad mūsų gydytojų straipsnių pasirodymas laikraščių skiltyse tarnauja vienam tikslui, būtent, labui ir josios gerovei. O autoriai iš to gauna ne materialinį atlyginimą, bet vien subjektyvinį džiaugsmą bei malonuma, kurį jie pergyvena išreikšdami ir perduodami savo mintis visuomenės žiniai. Tad, kai tas darbas atsiekia savo tikslą ir padeda mūsų lietuviams padidinti jųjų sveikatos žinojimo akiratį.

Dr. Br. J. Zublickas,
Švietimo Komisijos sekret.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

K. VAIRAS-RAČKAUSKAS PERĖMĖ ILIUSTRUOTĄ PASAULĮ

KAUNAS. — Žinomas žurnalistas K. Vairas-Račkauskas nuo vas. 24 d. perėmė Iliustruoto Pasaulio redagavimą ir leidimą.

K. Vairas žurnalistikoje nebe jaunas darbininkas: 1905—6 m. Petrapilyje redagavo Lietuvių Laikraštį; paskui per 10 metų Amerikoje New Yorke redagavo Tėvynę ir visada bendradarbiavo Lietuvos periodinėje spaudoje.

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

DeKALB LENGVAS BŪDAS PIRKTI ANGLĮ
Prisipilkit jūsų anglio aruodus dabar Rankpinigių nereikia: užsimokėsite už anglį bekūriadami.
Sav. P. Lisauskas

Jefferson 3-2779

Parduodam geriausios rūšies ANGLIS

DeKALB COAL CO.
1458 DEKALB AVENUE COR. KNICKERBOCKER AVE. RIDGEWOOD
SELECT COKE - OIL - RED-ASH - BLUECOAL

Busimieji SLA Pildomosios Tarybos Nariai

Kiekvienas narys privalo eiti į kuopos susirinkimą ir balsuoti už tuos kandidatus, kurie yra visuomenei žinomi kaip tikri lietuviai, pagarbos ir pasitikėjimo užsipelnę ne tik tarp savo draugų, bei visoje visuomenėje ir net Lietuvos valstybėje.

Nereikia ginčytis ar argumentuoti su tokiais žmonėmis, kad ir su SLA nariais, kurie mus persekioja ir net pajuokia už lietuviškumą. Nereikia balsuoti už tokius kandidatus, kuriuos tokį nelietuviški "draugai" mums perša, nes aišku, kad jiems lietuvybė nerūpi.

Padorusis SLA nary! Tavo geriausias argumentas — balsavimo balotas. **Nediskusuok, bet balsuok!** Balsuok ne taip, kaip tavo ir lietuvybės priešas tau parodys, bet kaip žemiau paduotas baloto pavyzdys parodo. Parodyk šį baloto pavyzdį ir kitam SLA nariui. Jei tas pradės tave kolioti, ar atkalbinėti, žinok, kad jis nėra tavo draugas, ne lietuvių draugas, neigi lietuviškų reikalų rėmėjas. Nesiginčyk su tokiu žmogum, neargumentuok, tik **balsuok,** kaip pavyzdyje parodyta.

Čia paduoto baloto pavyzdžio lapeliai bus pasiųsti kiekvienam SLA nariui. Nueik į kuopos susirinkimą ir pamatyk, kiek jūsų kuopoje atsiras tokių narių, kurie prisiinasi tokiam balotui. Nepaisyk, ką jie kalbės, **Nediskusuok, bet balsuok!**

Teisėjas W. F. Laukaitis išsirūpino Marylando valstybėje Lietuvos Nepriklausomybės Šventės Vasario 16 d. minėjimą, kurį užgyrė tos valstybės gubernatorius. Jau tik už tą atsižymėjimą teisėjas Laukaitis yra vertas būti SLA prezidentu, jei neminėtume ir kitų didelių patrijotinių jo darbų mūsų visuomenėje.

Vitalis Bukšnaitis, V. A. Kerševičius—abudu mūsų jaunosios kartos atstovai, mūsų organizacijos žiedai, spėję atsižymėti mūsų jaunimo tarpe. Pastatykime jiedu į SLA viršininkus, duokime progos jiems veikti visuomenės labui ir lietuvybės palaikymui.

A. S. Trečiokas, tinkamiausias kandidatas į SLA iždininkus. Jis Paskolos ir Statybos Draugovės sekretorius-vedėjas, Ekonominio Centro sekretorius, Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriaus sekretorius, Lietuvių Vaizbos Buto sekretorius, American Home Builders korporacijos iždininkas ir Vienybės korporacijos pirmininkas. Jis yra plačiai žinomas veikėjas, aukštai gerbiamas visose rytinėse valstybėse, užsitarnavęs didžiausio visų pasitikėjimo. Trečiokas turi būti išrinktas į SLA iždininkus.

Dr. S. Biežis jau seniai dirba lietuvių naudai, nesigailėdamas nei laiko, nei aukų visiems prakilniems darbams Lietuvos naudai. Mums bus tikra garbė turėti tokį veikėją SLA viršininku.

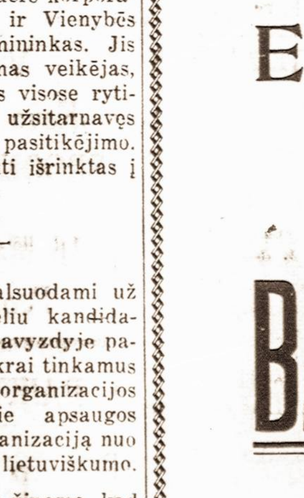

S. Mockus, palyginti dar jaunas žmogus, bet per paskutinius 23 metus tiek atsižymėjo tautiniais darbais, kad statomas pirmųjų visuomenės veikėjų tarpe. Už jį vėl visi nariai privalo balsuoti.

SLA nariai, balsuodami už pažymėtus kryželiu kandidatus, kaip baloto pavyzdyje parodyta, išrinkit tikrai tinkamus gerus lietuvius organizacijos viršininkus, kurie apsaugos mūsų brangią organizaciją nuo pavojaus netekti lietuviškumo.

SLA nary! Mes žinome, kad esi geras lietuvis, kad nori savo organizacijai gerovės, kad lietuviai liktų lietuviais. Tad **nediskusuok, bet balsuok** už šiuos kandidatus.

Sargybos Komitetas

Dr. M. J. Vinikas, buvęs Lietuvos valstybės diplomatinėje tarnyboje Washingtone, tais laikais ,kada Lietuvos valstybė kūrėsi. Už jo nuopelnus mūsų tėvynei, jis turi būti išrinktas eiti sekretoriaus pareigas ir toliau.

V. A. Kerševičius

BALOTAS

Įrašyk kryželį (X) ties vardu to kandidato, už kurį atiduodi savo balsą.

Balsuoti galima tik už vieną kandidatą į kiekvieną urėdą, išskiriant Iždo Globėjų urėdą, į kurį reikia balsuoti už du kandidatus.

No. 1 Ant Prezidento	~~P. J. Bagočius, So. Boston, Mass.~~	
	W. F. Laukaitis, Baltimore, Md.	X
	~~Kl. Jurgelionis, Chicago, Ill.~~	
No. 2 Ant Vice Prez.	~~J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa.~~	
	V. Bukšnaitis, Richmond Hill, N. Y.	X
No. 3 Ant Sekretoriaus	M. J. Vinikas, New York, N. Y.	X
	~~J. Miliauskas, McKees Rocks, Pa.~~	
	~~J. Andrulaitis-Ansell, New York, N. Y.~~	
No. 4 Ant Iždininko	~~K. P. Gugis, Chicago, Ill.~~	
	A. S. Trečiokas, Newark, N. J.	X
	~~B. Simokaitis, Chicago, Ill.~~	
No. 5-6 Ant Iždo Globėjų Balsuok Už du	S. Mockus, So. Boston, Mass.	X
	~~E. Mikuliutė, Chicago, Ill.~~	
	V. A. Kerševičius, Scranton, Pa.	X
	~~J. Marcinkevičius-Martin, Kenosha, Wis.~~	
	~~J. K. Urbonas, Shenandoah, Pa.~~	
	~~M. P. Soponis, Minersville, Pa.~~	
No. 7 Ant Dr. Kvet.	~~Dr. J. S. Stanislow, Waterbury, Conn.~~	
	Dr. S. Biežis, Chicago, Ill.	X
	~~Dr. S. W. Stanulionis, Shenandoah, Pa.~~	

EKSTRA! EKSTRA!

NEPAPRASTAS PAVASARINIS SU SPECIALIA ĮDOMIA PROGRAMA

BANKIETAS IR ŠOKIAI

RENGIA

VIENYBĖ

Kovo 27 d., 1938 m.

BROOKLYN CENTRAL PALACE

16 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Lietuviškas baras su užkandžiais, pagamintais iš importuotų Lietuvos maisto produktų. Žemos kainos.

Įžanga į bankietą su programa ir šokius $1.50

Pradžia 4 val. popiet Įžanga tik į šokius 40 centų

VIENYBĖ

1938 m., Kovo-March 22 d.

VISI BUDĖSIME LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SARGYBOJE

Brooklyno ir apylinkės lietuviai, be skirtumo politinių pažiūrų išrinko budėjimo komiteta

Ryšium su dabartiniais nerамumais Europoje ir kartu lenkų žygis prieš Lietuvos nepriklausomybę, lietuvių tauta, nežiūrint kur jos sūnūs ir dukterys gyvena, pajuto tikrai rimtą momentą eiti Tėvynei Lietuvai į pagalbą visais galimais būdais. Ypatingai paskutiniai pranešimai, nors kai kurie amerikonų laikraščiai ir perdaug išpūstai pranešinėjo Lietuvos padėtį su Lenkija, vistiek reikia mums susirūpinti tuo reikalu ir imtis atatinkamos akcijos.

Brooklyno, N. Y. Tautininkų Klubo nariai, ant greitųjų pasitarė, sušaukė vietos lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų susirinkimą, pereitą šeštadienį kovo 19 d., 35 Stagg St., Tautininkų Klubo Ramovėje. Kadangi tą dieną buvo transliuotos kalbos iš Lietuvos ir Lenkijos, susirinkę išklausė tų kalbų ir bendrai numatė, kad įtemptas reikalas tarp Lietuvos ir Lenkijos gerėja. Lietuva sutiko užmegsti normalius diplomatinius santykius su Lenkija. Vienok kokiomis sąlygomis, dar nebuvo žinoma.

Šį susirinkimą atidarė ir vedė V. Vyšnius. Paaiškino susirinkimo tikslą abelnai Amerikos lietuvių būtiną reikalą stoti tėvynei Lietuvai į pagalbą. Susirinkimmo sekretorium pakviestas Antanas Alekna. A. Alekna savo kalboje pareiškė: "Nors girdėjome paskutinius pranešimus per radijo, kad Lietuva su Lenkija sutiko užmegsti diplomatinius santykius. Ir nors paskutiniai lenkų pranešimai, per radijo, lietuviams pripažįsta gerą valią ir norą santaikoj gyventi, vienok jais negalima pasitikėti. Jie gali pasielgti kaip su Suvalkų sutartim 1920 m. Kad mes butume ramūs ir neabejotume dėl Lietuvos garbingos kariuomenės laimėjimų, nežiūrint koks priešas kėsintūs pražudyti Lietuvos nepriklausomybę — turime šiame susirinkime išrinkti Sargybos Komitetą. Tas komitetas turės rūpintis aukų rinkimu Ginklų Fondui". Susirinkimas reikalą užgyrė ir išrinko komitetą iš šių organizacijų atstovų: Lietuvių Geležinio Vilko Draugovės — A. Gudonis ir J. Latinis Tautininkų Klubo — V. Vyšnius ir A. Alekna, šv. Jurgio Dr-tės — J. Pranskevičius, Siuvėjų Kontraktorių Assosiation — J. Augūnas ir Karvelis, D. G. Legiono Postas — Daukintas ir Pr. Venis, Lietuvių Meno Teatras — Ant. Grunskis, Pirmoji Lietuvių Radijo Valanda — J. Dumčius, Viešpaties Atsimainymo Parapijos Choro — D. Alekna, Dariaus-Girėno Lituanicos Klubas — B. Mockus, Lietuvių Neprigulmingo Klubo — Pivariūnas ir A. Benderis, Brooklyn Lith's — Ant. Kairys ir Peckaitis, Lietuvių Piliečių Klubas Brooklyn — P. Atkočaitis ir Draugelis, Tautinės Sandaros 1 kuopa — St. Vitaitis ir p. Vitaitienė, L. I. Birutės Merginų Klubas — Petronytė ir Z. Sinkūnaitė, Moterų Vienybė — atstovo dar nepaskyrė, Lietuvių Radio Valanda — V. Matusevičius, Lietuvių Radijo Draugija — Vyt. Ubarevičius.

Šis komitetas be skirtumo pažiūrų, religinių bei politinių įsitikinmų rūpinsis sukelti fondą atatinkamu būdu Lietuvos Ginklų Fondui. Organizacijos galite savo atstovus pakeisti. Šie atstovai išrinkti ant greitųjų, nes kitaip negalėjome padaryti. Skubus reikalas vertė taip daryti. Atstovų susirinkimas bus šią savaitę. Susirinkime būtinai būkite, aptarsime planus mūsų ateities darbui. Prašomos ir kitos organizacijos prisidėti į Sargybos Komitetą.

Šiame susirinkime dalyvavo ir Tėvynės red. S. Vitaitis. Savo kalboje jis pastebėjo, kad Lietuvos ir Lenkijos reikalai, kurie buvo nepaprastai įtempti apmalšinti nors tam tikram laikui, kurie toli gražu nepasibaigė. Ateitis reikalauja rimto budėjimo.

Lenkijos vyriausybės atstovo kalba, pasakyta per radijo tiesiog iš Varšuvos šeštadienį kovo 19 d., 3:30 val p. p. buvo melais pagrįsta. Todėl susirinkimas nutarė kreiptis į WABC radijo stotį, reikalaudami pilno kalbos teksto. Toji kalba, komiteto nariu: V. Bukšnaičio, A. Kairio, Inž. Baltraus, St. Vitaičio ir D. Klingos, susitariant su bendro komiteto Lietuvos Nepriklausomybei ginti atstovais, nurodant melus rimtais faktais — paskelbti Amerikos spaudoje.

Vienybės anglų kalbos skyriaus red. V. Bukšnaitis pastetikrai ieškoti kelių į amerikonų spaudą. Kiek teko skaityti laikraščius apie dabartinius Lietuvos ir Lenkijos įvykius niekur nepastebėjau, kad Lenkija būtų apkaltinta savo elgesiu dėl Lietuvos ir lietuvių reikalo. Nors tai aiškiai matyti, kad Lenkijos kaltė ir neteisėtas kėsinimasis prieš Lietuvos nepriklausomybę, vienok spauda to viešai nedrįsta pareikšti.

Telegrama iš Chicagos

Chicagos lietuviai pasiuntė telegramas Jungtinių Valstybių vyriausybei prašydami jos užtarti Lietuvą jos nelygioje kovoje su Lenkija, kuri pasiryžusi užgrobti Lietuvą ir panaikinti jos nepriklausomybę.

Kitą telegramą Amerikos Lietuvių Sportininkų Komitetas pasiuntė Jungtinių Valstybių Sekretoriui Cordell Hull, kurioje taip pat prašo Amerikos vyriausybės užtarimo.

Telegrama iš Pittsburgho

Pittsburgho lietuviai šaukia masinį susirinkimą sekmadienio vakare. Suorganizuosime specialį komitetą ir mielu noru susijungsime. Praneškite smulkmenas.

P. Pivariūnas

Lietuvos žydų susivienijimo telegrama masiniam susirinkimui

"Lietuvos Žydų Susivienijimas Amerikoje pilniausiai remia Lietuvos žmonių kovą už apgynimą ir išlaikymą savo tautos nepriklausomybės. Mes protestuojam prieš Lenkijos ir Vokietijos kėsinimasi pavergti mūsų gimtąją šalį.

Dr. M. Sudarskis, pirm.
F. Epšteinas, sekr.
D. Mathis Matusevičius, finansų sekretorius".

MOTERŲ PRAKALBOS LIETUVOS KLAISIMU

Prakalbos įvyks penktadienio vakare 8 val., Piliečių Klubo svetainėje, Union Ave. ir Stagg St., Brooklyne.

Kalbėtojom bus: nuo Amerikos lietuvių jaunuolių Bertha Fultoniūtė, nuo Literatūros Draugijos Moterų 81 kp. K. Petrikienė, nuo katalikų moterų Subatienė.

Prakalbų tikslas — išaiškinti, kaip mes moterys turime atsinešti linkui dabartinio Lenkijos užpuolimo ant Lietuvos.

Karas visur didžiausią naštą užkrauja ant moters pečių; plėšikiška taika nemažiau pavergia moteris. Todėl šiame atvejuje mes moterys, kaipo žmonijos auklėtojos, privalome iškelti savo protesto balsą prieš begėdišką Lenkijos užpuolimą.

Sueikime visos ir vienbalsiai pareiškim savo protestą. Kviečiam ir vyrai.

Dainuos A. Klimiūtė. Bus ir daugiau pamarginimų. Įžanga dykai.

Kviečia Moterų Komitetas

AUKOS LIETUVOS GINKLŲ FONDUI

P. Sunkur $2.00, 1869 Coney Island Ave., Brooklyn, N. Y.
J. Valashinskas — $1.50,96 Boerum St., Brooklyn, N. Y.
D. Genaitis — $5.00, 8819 74 Pl., Woodhaven, L. I.

ATSIIMKITE LAIŠKUS

Vienybės administracijoje yra laiškai šiems asmenims:

Lehman Bros, Inc.
J. Dranginis
F. Gearaitys
W. Razsolaskis
H. Kabus
Stanislavas Boguckis
J. Lugauskas
W. Gerold
Frank Jonaitis
Apolonija Lastauskiene
I. Stakiu
J. Szatkowska
V. Wilkes
J. Widunas
A. Sleuis
W. Urban
P. Blagoff
W. K. T.

Malonėkite laiškus atsiimti.

Prašo paleisti. — Orange, N. J. pašliužininkų klubas pasiuntė Vokietijai prašymą paleisti iš kalėjimo pašliužininką Hannes Schneider, kuris dabar sulaikytas, kaip nacių priešas.

TAISYKLĖS AMERIKOS PILIETYBEI GAUTI

Vienybėje gauta naujas siuntinys lietuviškai ir angliškai spausdintų Jungtinių Amerikos Valstybių vadovėlių pilietybei gauti. Visi asmenys, kurie nori gauti pilietybę turėtų šitas knygeles įsigyti. Jose rasite visas reikalingas informacijas pilietybės reikalais.

ŠIRVYDO BIOGRAFIJOS REIKALUS BAIGIANT

Paskiausiu laiku J. O. Širvydo biografijai išleisti prenumeratas pridavė šie:

Zidas Milius, McNaughton, Wis.	$1.00
W. M. Chase, Waterbury, Conn.	2.00
Gauti per A. J. Jokubaitį, So. Boston, Mass.	
J. C. Griliavičius	1.00
A. J. Nemasky	1.00
K. Vileišis	1.00
Pranas Zokas, Roslindale, Mass.	1.00
Dr. Jonas Repšys, Cambridge, Mass.	1.00
Viso šiuo sykiu	$8.00

Širvydo Biografijos Komitetas
95-09 Woodhaven Court
Ozone Park, N. Y.
J. Sagys, pirm.
P. Narvydas, ižd.

BANKIETAS ir ŠOKIAI
rengia
VIENYBĖ
Kovo 27 d., 1938 m.
BROOKLYN CENTRAL PALACE
16 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

DAIKTŲ VEŽĖJAS
GARAŽAS
P. MALICKI
MOVING SERVICE
Phone EVergreen 4-9578
115 So. 2nd St. Brooklyn, N. Y.

PIRKITE BONNOX DĖL SILPNOS PŪSLĖS
Palengvina per 5 dienas arba nieko nekainuoja

Tūkstančiai kenčia nuo silpnos pūslės kuri suerzina inkstus, sudaro nemalonų, nežtintį, deginantį, šlapumą, užpakalio ir kojų skausmus, nervingumą, dažną pajaudimą naktimis. Visa tai galima išvengti jeigu tik **išvalysite** nuodingus kepenų rūgščius. Nelaukite nei vienos dienos. Atsiųskite šį skelbimą ar asmeniškai ateikite į **Atkins Lab., 44 East 63rd St., New York City.**

Nesiųskite pinigų. Užmokėkite laiškanešiui $1.00 ir už pašto perlaidą kai atneš **BONNOX** jums į namus. Vartokite šias švelnias, antiseptines ir stiprinančias plyteles 5 dienas. Jeigu jums nepalengvins ir nesijausite jaunesniu gražinkite nesunaudotas plyteles ir jūsų $1.00 tuojau bus gražintas.

SKAITYKIT VIENYBĘ

Central Brooklyno Lietuviai Biznieriai

L. ALEKSIEJUS
Restauranas su Gėrimais
33 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-9108

T. Kulber
Restauranas ir Gėrimai
85 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

V. KRAUČUNAS
BAR and GRILL
Restaurant
50 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.

K. BAGDONAS
Drabužių Krautuvė
53 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.

M. SIRUTIS
LUNCH ROOM
48 Gold Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUmberland 6-8629

D. RAŠKEVIČIUS
Meat Market and Groceries
38 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

FRANK BLOCK
Dealer in choice
BEEF, PORK and LAMB
59 Hudson Avenue,
Brooklyn, N. Y.

J. BAKANAUSKAS
Restaurant
BAR and GRILL
55 Hudson Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MAin 4-8746

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622

168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Aidone
FOR Almost Immediate Relief of COLDS, HEADACHES, NEURALGIA AND MUSCULAR PAINS
NOVOGEN LABORATORIES BROOKLYN, NEW YORK

Jeigu Jums skauda galvą naudokite AIDONE
Jeigu nušalot, naudokite AIDONE
Jeigu kenčiat nuo neuralgijos ir muskulų gėlimų, naudokite AIDONE
Jeigu turite karštį, naudokite AIDONE

AIDONE galite gauti FRANK A. URBONO ir kitose vaistinėse

FRANK A. URBONO VAISTINĖS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 4-8213
61-02 Grand Avenue, Maspeth, L. I. Tel. Havemeyer 8-2977

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RŪŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 *Koplyčia Laidotuvėms*

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4489

A. VALANTIEJUS
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĘ

TARZANAS GALINGASIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

22. Stanley Wood skubiai išėjo iš karalienės rūmų ir, Gonfalos nurodytais keliais netrukus atsidūrė už miesto. Bet vos tik pasijuto esąs tuščiuose laukuose, jį apėmė kaš koks neramumas. Jis pradėjo jausti, kad nematomos akys seka jį. Jis sukuopė visas savo jėgas ir ėjo pirmyn.

Juo tolyn Wood ėjo, tuo daugiau jį kankino mintis, kad jis sekamas. Jo žingsniai darėsi vis sunkesni ir nors grįžti atgal didėjo. Ar čia Mafkos slaptieji burtai traukė jį atgal? Wood sukando dantis ir sugniaužė kumščias. Jis pasiryžo nepasiduoti jokiems burtams ir ėjo pirmyn...

...Tuo pat laiku ir kiti belaisviai galvojo apie išbėgimą iš Kažių nelaisvės. Vidurnaktį susirinko slaptame užkampy Van Eyk, Spike, Troll ir dar trys europiečiai seniau pagauti į mergų nelaisvę. Jie tarėsi, kaip išsilaisvinti iš šios prakeiktos šalies ir šių žiaurių kankintojų.

"Aš manau, kad mes turime laukti tik geros progos ir visi bėgti iš čia kartu". kalbėjo Van Eyk. Vienas senesnių belaisvių liūdnai atsakė: "Nepasiseks. Jau daug vyrų bandė iš čia išbėgti, bet juos visus pagavo to velnio Mafkos slaptoji jėga. Jis savo burtais pasiekia žmogų atstume".

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame — Vienybės numeryje

SKAITYKITE VIENYBĘ

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Jeigu norime, kad Lietuva būtų stipri, jeigu nenorime antrojo Lenkijos ultimatumo, aukokime Ginklų Fondui. Amerikos lietuviai lengvai gali pasiųsti vieną milijoną dolerių.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 23 1938 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

LII. METAI. 68 (366) BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1938 M., KOVO-MARCH 23 D. KAINA 3 CENTAI

PROF. A. VOLDEMARO LAIŠKAS VIENYBĖS REDAKTORIUI

Lisieux, 12 kovo 1938 m.

P. J. Tysliavai, Vienybės Redaktoriui.

Gerbiamasis,

Būdamas kalėjime, gavau iš Tamstos porą laiškų ir Vienybę, prieš pavirstant dienraščiu, ir vėliau. Laikraštis pasiekdavo mane labai nereguliariai: kartais praeidavo apie pusę metų, o paskui ateidavo iškart keliosdešimts numerių. Jo, regimai, gulėta kai-kuriose įstaigose mėnesiais, nes buvo numerių net parudavusių nuo saulės tose vietose, kur jos spinduliai pasiekdavo numerį iš viršaus.

Kad ir gaudamas su dideliais protarpiais Vienybės dienraštį, vis dėlto buvau labai dėkingas už jo man siuntimą, nes retkarčiais galėdavau sužinoti šį-tą apie lietuvių gyvenimą ir buitį Amerikoj. Mano susidomėjimas Amerikos lietuvių gyvenimu buvo visada gana gyvas. Būdamas kalėjime galėjau sekti jį tik iš Vienybės.

Paleistas iš kalėjimo turėjau išvykti Prancūzijon, kur teks likti gal ilgeliau. Tuo tarpu apsigyvenome su žmona šventosios Teresės mieste. Pasilsėjus kiek ir pataisius sveikatą, teks persikelti gal į Kaną (Caen), kuris visai pašonėje — viso apie 50 kilometrų atstumo. Kanas bus truputį didesnis ir kas svarbiau, turi universitetą, vadinasi šis-tas bus galima dirbti.

Pasirinkome mažas vietas, nes pragyvenimas jose žymiai pigesnis. Kuriam metui man nė nereikės didesnio knygyno, nes pradedu Lietuvoje spausdinti parašytąją mano kalėjime knygą "Istorinis Jėzus Kristus. Jo gyvenimas, Darbai ir Mokslas". Kai prasidės spausdinimas, korektūras turės man siųsti čionai. Žinoma, jos užims ne kiek daug laiko, bet vis dėlto bus šiek-tiek darbo.

Kai Tamstų dienraštis nepamiršo manęs kalėjime, gali prisimins ir klajose svetur. Dabar jis galėtų laisvai ir greitai pasiekti mane. Gi man būtų šiek-tiek paguodos, sekant lietuvių gyvenimą antrojoj jų tėvynėj.

Dėkodamas dar kartą už prisiminimą praeity, reiškiu Tamstai savo pagarbos žodį

A. Voldemaras.

Dirmantas sudarys naują Lietuvos vyriausybę

Rezignavo? — Lietuvos Ministras Pirmininkas Juozas Tūbelis, kuris, sakoma, šiomis dieno mis Prezidentui Smetonai įteikė savo rezignaciją.

MINISTRAS PIRMININKAS TŪBELIS ĮTEIKĖ PREZIDENTUI SMETONAI SAVO REZIGNACIJĄ

TELEGRAMOS IŠ LIETUVOS

KAUNAS, kovo 22 d. — Ar Lietuvos Ministrų kabinetas tikrai rezignavo, iki šiol nepatvirtinta. Prezidentas Smetona būk iki šiol nepriėmęs nė vieno ministro rezignacijos. Laukiama kada Ministras Pirmininkas Tūbelis sugrįš į Kauną iš Šveicarijos.

Nežiūrint, kad spauda skelbia, kad Kaune ir kituose miestuose įvyko demonstracijų, pasirodo, kad Kaune tik vakar vakare buvo surengta maža demonstracija, kuri ėjo iki Prezidento rūmų, bet buvo policijos sulaikyta.

KAUNAS, kovo 22 d. — Lietuvos vyriausybė šiandien pranešė Lenkijos vyriausybei, kad ji sutinka priimti Lenkijos vyriausybės paskirtą Lietuvai pasiuntinį Franciszek Horvath, kuris iki šiol buvo iniai ir Varšuvos laikraščių Šį ketvirtadienį laukiama iš Šveicarijos sugrįžtant Ministro Pirmininko Juozo Tūbelio.

VARŠUVA, kovo 22 d. — Šiandien pirmą kartą po 20 metų iš Lietuvos į Lenkiją tiesioginiu būdu atėjo pirmieji Lietuvos laikraščiai, siuntiniai r Varšuvos laikraščių korespondentų pranešimai.

Pareiškė savo rezignaciją telefonu iš Šveicarijos

LIETUVOS PASIENYJE YRA 50,000 LENKU KARIUOMENĖS

Tarp Lietuvos ir Lenkijos gali kilti naujų komplikacijų

KAUNAS, kovo 22 d. — Nors visoje Lietuvoje išoriniai viešas atrodo ramu, bet pačiam Kaune ir kituose Lietuvos miestuose visuomenėje siaučia didelė nepasitenkinimo banga Lietuvos nusileidimu Lenkijai. Tos vidaus krizės dėka, kaip praneša kai kurios telegramų agentūros, pirmiausiai rezignavo Lietuvos Užsienių Reikalų Ministras Stasys Lozoraitis ir Teisingumo Ministras Šilingas, betgi jų rezignavimo priežastis iki šiol nepaaiškėjo, nes vienos agentūros praneša, kad jiedu pritarė Lenkijos ultimatumo priėmimui, o kitos, kad priešinosi. Kaip iš tikrųjų buvo, kol kas nežinia.

Vėliau gauta žinių, kad Ministras Pirmininkas Tūbelis telefonu iš šveicarijos pašaukė Prezidentą Smetoną ir jam pareiškė savo rezignaciją.

Dabar skelbiama, kad Prezidentas Smetona rezignacijas pagaliau priėmęs ir pavedęs Generolui Stasiui Dirmantui sudaryti naują Lietuvos vyriausybę.

Tuo tarpu Lietuvos studentai Kaune, ryšium su Lenkijos ultimatumo priėmimu, susirinko muziejaus sode prie žuvusių už Lietuvos nepriklausomybę paminklu ir paskelbė 10 dienų gedulą. Visi studentai prie kepurių prisegė juodas gedulos raikštes, vėliau giedojo Vilniaus giesmę.

Iš provincijos į Kauną atvyko buvęs Lietuvos prezidentas Stulginskis ir kiti buvę Lietuvos vyriausybės nariai. Įvairios Lietuvos politinės grupės tariasi, kaip Lietuvai geriausia būtų pasielgti šiuo krizės momentu.

Kai kas net spėlioja ir skelbia, kad greičiausia rezignuos ir pats Prezidentas Smetona, bet tai gandai, kurie iki šiol nepatikrinti.

Žiniomis iš Varšuvos, Lenkija Lietuvos pasienyje dar laiko apie 50,000 kariuomenės, kuri, reikalui esant galinti žygiuoti į Lietuvą.

Londono, Berlyno ir Varšuvos Sluoksniuose manoma, kad jeigu dabartinis Krašto Apsaugos Ministras Dirmantas sudarys naują vyriausybę, tai tarp Lietuvos ir Lenkijos gali kilti naujų komplikacijų, kurios vėl gali sudaryti pavojaus Europos taikai.

Baltijos jūroje vis dar manevruoja apie 15 Lenkijos karo laivų, kuriems įsakyta Klaipėdos apylinkėje būti iki Lietuva atidarys diplomatinius santykius su Lenkija.

Taip pat iš Tilžės praneša, kad Tilžės ir kitų Rytų Prūsijos miestuose sukoncentruota keletas Vokietijos nacių kariuomenės pulkų.

Pati Lenkijos vyriausybė neabejoja, kad su Lietuva pavyks susitarti taikingu būdu.

Varšuvoje vis dar įvyksta nacionalistų demonstracijos, kuriose reikalaujama unijos su Lietuva, bet valdžia demonstrantų vadus suiminėja. Varšuvos valgyklose kai kurie valgiai net lietuviškais vardais pavadinti.

ANGLIJOS PARLAMENTO NARIAI JAU PRADEDA PRITARTI CHAMBERLAINUI

LONDON, kovo 22 d. — Anglijos konservatai, kurie iki šiol kėlė trukšmą dėl Chamberlaino užsienio politikos, dabar jau kiek nusiramino ir pradeda palankiau žiūrėti ir Chamberlaino pastangas palaikyti Europoje taiką. Dauguma liberalų ir konservatų, kurie reikalavo Anglijos remti Čekoslovakiją, dabar jau tyli ir mano, kad jeigu Lietuva galėjo nusileisti Lenkijai nepažeidama savo prestižo, tai ir Čekoslovakija gali panašiai nusileisti Vokietijai.

Del to dabar dauguma Parlamento narių jaučia reikalą Anglijai nesikišti į Centralinės ir Rytų Europos ginčus, bet laukti kuo pasibaigs visi dabartiniai ginčai.

Daugiausia dabar Anglijai rūpi Ispanijos klausimas, bet kol kas jokių griežtų žygių ta linkme nematoma panaudoti.

SUOMIJA IR NORVEGIJA GINKLUOJASI

HELSINKI, Suomija, kovo 22 d. — Suomijos vyriausybė, vėliausių Europos įvykių dėka, paskelbė septynių metų apsiginklavimo programą. Jos vykdinimui paskirta $59,620,000. Reikalingą sumą sukelti numatoma padidinti mokesčius ir įvesti naujus mokesčius nuo gyventojų pajamų.

Šiomis dienomis Norvegija paskyrė $13,000,000 apsiginklavimui.

Lietūkis statys linų apdirbimo ir aliejaus fabrikus

ŠIAULIAI. — Sužinota, kad Lietūkis yra nutaręs šiemet Šiauliuose pastatyti linų apdirbimo fabriką, o Panevėžy aliejaus fabriką. Be to, Panevėžy bus statomi dideli sandėliai.

Utenoj vietos kooperatyvas, Lietūkio skyrius, statys Kooperacijos namus.

Praėjusiais metais Lietūkis pastatė įvairiose vietose apie 15 sandėlių. Didžiausia statyba buvo Klaipėdoje.

Kandidatas. — Airių dainininkas John McCormack, kuris statomas kandidatu į Airijos prezidentus. Jis yra Amerikos pilietis, bet sako, jei Airijos žmonės jo nori, tai jis sutiks kandidatuoti.

LATVIŲ LAKŪNAS PABĖGO Į RUSIJĄ

RYGA — Šiomis dienomis iš Latvijos į Sovietų Sąjungą išskrido vienas latvių lakūnas su savo sportiniu lėktuvu. Jis vėliau pranešė, kad pabėgęs iš Latvijos ir nesirengia į Latviją grįžti.

NACIAI PRADĖJO ŠEIMININKAUTI VISOJE AUSTRIJOJE

VIENA, kovo 22 d. — Po to kai Vokietija prijungė Austriją, Vienoje ir kituose miestuose naciai rengia prieš žydiškas demonstracijas ir ragina visus gyventojus boikotuoti ir persekioti žydus. Apie 3,000 Austrijos žydų sulaikyti ir uždaryti kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Tuo pačiu metu eina ir buvusios Austrijos nacinimo darbas. Visa Austrijos kariuomenė prisaikdinta ištikimai tarnauti Hitleriui ir Vokietijai.

Taip pat pranešama, kad vėliausios savaitės bėgyje Vienoje nusižudė apie 1,000 žmonių.

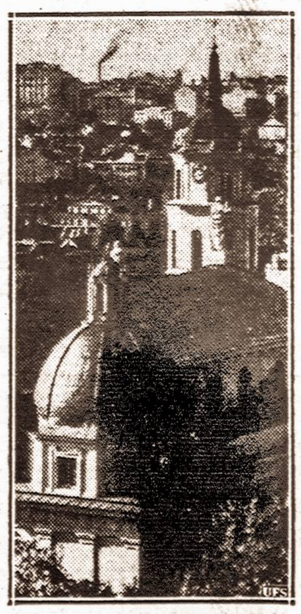

Vilnius. — Pagrobtoji Lietuvos sostinė Vilnius, kuric klausimas, kaip sako lenkai, yra baigtas.

STATOMI PRIVATINIAI SKLANDYTUVAI

KAUNAS. — Pernai rudenį ir šiemet žiemą paskiri Aero Klubo nariai — sklandytojai savo iniciatyva pradėjo statyti sklandytuvus. Jie bus gana originalios konstrukcijos. Šiais sklandytuvais jų autoriai šiemet dalyvausią tautinėje olimpiadoje — lėktuvų ir sklandytuvų varžybose.

Jugoslavai kviečia LAK dalyvauti aviacinėje parodoje

KLAIPĖDA. — Lietuvos Aero Klubas gavo kvietimą dalyvauti Jugoslavijoje ruošiamoje aviacinėje parodoje. Aviacinė paroda bus suruošta Belgrade. Ji truks nuo gegužės 28 iki birželio 13 d. Parodą ruošia Karališkasis Jugoslavijos Aero Klubas.

UŽSIENIO LIETUVIAMS SIUNČIAMA 24 ALBUMAI

KAUNAS. — Šiuo metu Lietuvos Matininkų ir Kultūrtechnikų Sąjungos foto sekcijos nariai ruošia 24 albumus, kurie bus siunčiami užsienio lietuviams.

Numatoma, kad visi albumai bus parengti dar šį mėnesį ir dar prieš lauko darbų pradžią bus užsienio lietuviams išsiuntinėti.

Stiklo fabrike atsisakė dirbti svetimšaliai meisteriai

KAUNAS. — Šiomis dienomis naujojo stiklo fabriko Elnias, Petrašiūnuose, svetimšaliai meisteriai — stiklo pūtėjai nutraukė darbą. Jie norėjo, kad fabriko administracija jiems garantuotų 6 mėn. darbą ir atlyginimą. Šio svetimšalių meisterių reikalavimo fabriko administracija nesutiko patenkinti ir jie pasitraukė iš darbo.

LENKIJA PLANUOJA SĄJUNGĄ NUO JUODUJŲ IKI BALTIJOS JŪRŲ

VARŠUVA, kovo 22 d. — Lenkijos vyriausybės sluoksniuose kalbama apie sudarymą naujos neutralinių valstybių sąjungos nuo Juodųjų iki Baltijos jūrų. Į tą Sąjungą įeitų Lenkija, Rumunija, Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija. Ta valstybių sąjunga, pasak lenkų, sudarytų stiprią atsparą prieš Sovietų Sąjungą ir Vokietiją ir atskirtų Vakarų Europą nuo Rytų Europos.

Ta pačia proga Lenkijos pasiuntinys Washingtone grovas Potockis pareiškė, kad Hitleris savo žodžio laikysis ir Lenkija jokiu būdu neleis Sovietams eiti prieš Vokietiją per Lenkijos teritoriją.

UŽSIENIS PRAŠO LIETUVIŠKŲ ATVIRUKŲ

KAUNAS. — Matininkų ir Kultūrtechnikų Sąjungos išleistieji lietuviški atvirukai plačiai paplito ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Iš daugelio vietų apie juos gaunama gražių atsiliepimų ir naujų reikalavimų. Kelios stambios užsienio leidyklos yra atsiuntusios pagyrimo laiškų, kuriuose prašoma prisiųsti daugiau panašių atvirukų.

AMERIKOS LAKŪNAI DOMISI TAUTINE OLIMPIADA

KAUNAS. — Šiomis dienomis Aero Klubas iš Amerikos gavo nemažą įvairių leidinių ir žurnalų, kuriuose plačiau rašoma apie būsimą Lietuvoje tautinę olimpiadą. Pasirodo, kad žymesnieji Amerikos lakūnai šia olimpiada labai domisi, nes joje bus ir lėktuvų varžybos. Be to, Aero Klubas gavo vieno žymesnio Amerikos lakūno laišką, kuris teiraujasi apie busiančias tautinėje olimpiadoje lėktuvų varžybas. Tas Amerikos lakūnas norėtų atvykti į Lietuvą ir čia paskraidyti Lietuvos lėktuvais ir sklandytuvais.

ORAS

Numatoma: Lietaus krituliai ir vidutiniška temperatūra. Naktį šalčiau.

Saulė teka 5:57, leidžiasi 6:10. Dienos ilgis 12 val. 13 min.

Vokiečiai Vienoje. — Tik šiomis dienomis Jungtines Valstybes pasiekė originalūs paveikslai iš Austrijos Paveiksle matyti, kaip Vokietijos kariuomenė įžygiavo į Vieną. Apačioje: Vokietijos kareiviai maršuoja į Austrijos pasienį.

BAGOČIUS TIKRAI UŽLEIDŽIA SAVO VIETĄ LAUKAIČIUI

Vienybės 64-tam n. buvo iš Baltimorės korespondencija, kur sakoma, kad dabartinis SLA prezidentas F. J. Bagočius parašęs vienam žymiam ir garbingam lietuvių veikėjui laišką, kuriame jis nusiskundžia pašlijusia savo sveikata, ten pat pabrėždamas, kad jis visai nemanąs būti SLA prezidentu. Toliau sakoma, kad adv. Bagočius visai nuoširdžiai išsireiškęs už teisėją Laukaitį, kurį jis jau dabar laikas išrinktu SLA prezidentu.

Ar tokis adv. Bagočiaus laiškas yra Baltimorėje, man neteko patirti. O kad adv. Bagočius nemano būti SLA prezidentu, tai nieko naujo. Tuomi jis, kaipo džentelemonas, tik vykdo savo ducta garbės žodį.

Buvo taip. Prieš praeitus SLA Pildomosios Tarybos rinkimus 64 SLA kuopa Baltimorėje buvo surengusi Bagočiui prakalbas. Po prakalbu, kiek pasivėšėje lietuvių salėje, kuopos pirm. F. Česna, rašt. K. Dekinis ir aš, žemiau pasirašęs su savo automobiliu, nulydėjome SLA prezidentą Bagočių į Emerson viešbutį. Nulydėjus Bagočių į viešbutį, atsisveikinant, svečias pakvietė mus užeiti pas jį į kambarį. Užėjus į kambarį Bagočius, kaipo vaišingas asmuo, norėdamas ir mus pavaišinti, išėmęs iš savo portfolio, pastatė pusbutelį. Nepasilikome ir mes skolingi atsirado ir kitas. Taip mums besivaišinant, be šis nekučiuojant, palietėme ir SLA viršininkų rinkimus. Bagočius, papeikęs abi puses, tai yra Sargybinius ir Vakarinius už nešvarią agitacijos vedimą ir išvardijęs mums vakarų komiteto asmenis kurie veda vajų už jį, pasakė, kad jis, Bagočius, trečią kartą nekandidatuos į SLA prezidentus nė už $25,000 metinės algos! Sako, jeigu šiemet būsiu išrinktas, tai bus mano paskutinis sykis, kitais metais užleisiu adv. Rasteniui. Mat, tais metais advokatas Rastenis su adv. Bagočium kandidatavo.

Taigi, jeigu dabar adv. Bagočius atsisako kandidatuoti, užleisdamas teisėjui Laukaičiui, tai jis tik vykdo prieš du metus savo duotą garbės žodį, ką, žinoma, jis turėtų pareikšti viešai per spaudą.

Todėl visi SLA nariai, balsuokim už visą tautinį sąrašą su teisėju Laukaičiu priešaky. Duokime progos jaunąjai kartai dirbti. Dabar atėjo jų eilė, mes jau senstame ir jėgos išsisėmė, o jaunimas jų ir perdaug turi. Taigi duokime progos jauniesiems sunaudoti savo jėgas, patvirmą SLA gerovei.

P. S. gali ir kiti laikraščiai persispausdinti.

P. P. Jaras

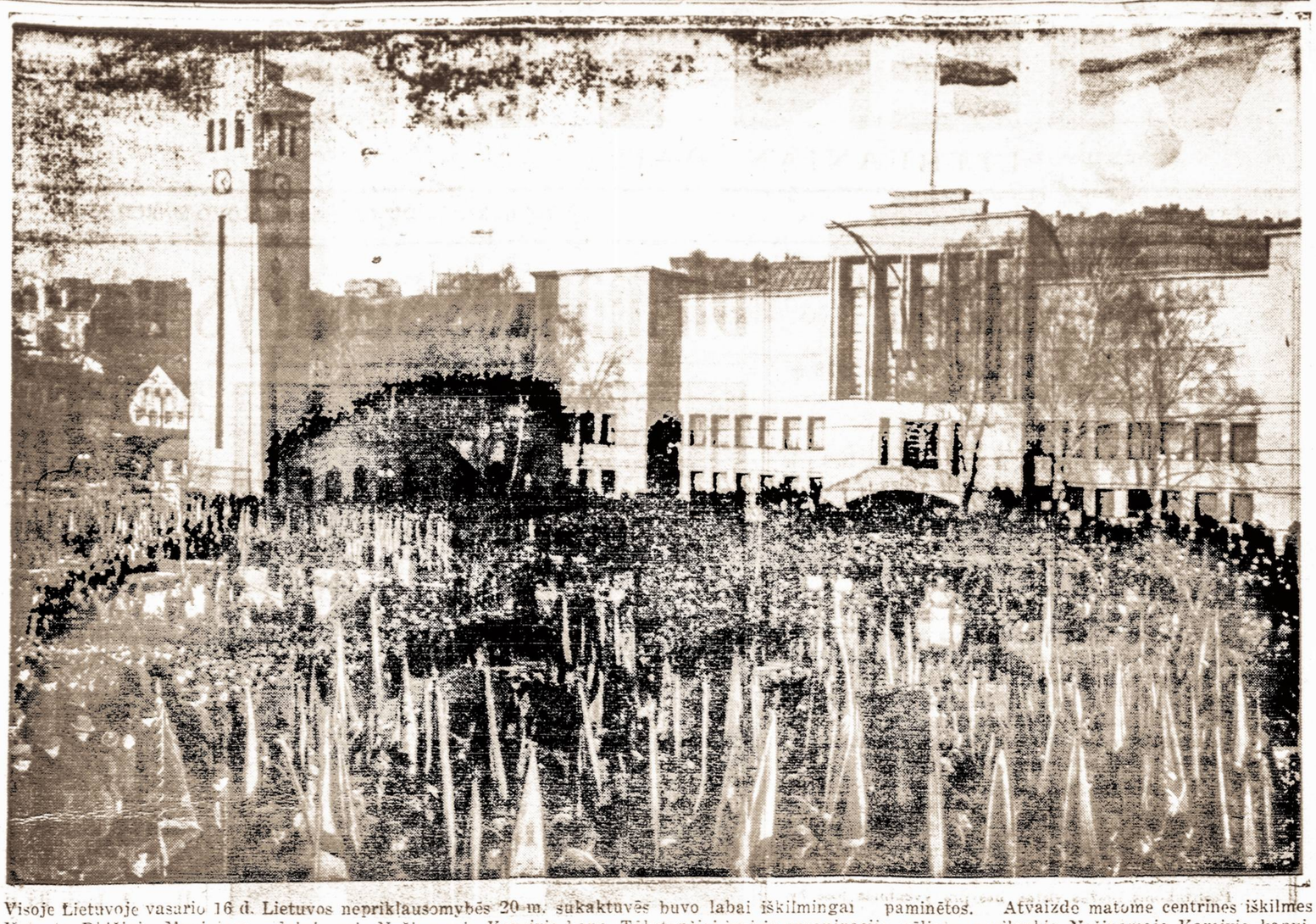

Visoje Lietuvoje vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės 20 m. sukaktuvės buvo labai iškilmingai paminėtos. Atvaizde matome centrines iškilmes Vytauto Didžiojo Muziejaus sodelyje prie Nežinomojo Karėivio kapo. Tūkstančiai įvairių organizacijų vėliavų nusilenkia Nežinomojo Karėivio kapui, kuris simbolizuoja visus paaukojusius savo gyvybę už tautos laisvę.

GAILA, KAD TAIP ĮVYKO, BET NEREIKIA NUSIMINTI

Kovo 19 d. Lietuvos valdžia nutarė sutikti su lenkų reikalavimais. Seimo nariai su didžiausia širdgėla išklausė valdžios pareiškimą, kad ji yra priversta užmegzti diplomatinius santykius su ta šalimi, su kuria Lietuva buva 18 metų karo stovyje. "Daug gausingesnė jėga lenkų pusėje", pasakė ministras Jokūbas Stanišauskas, "nors mes žinom, kad jėga nėra tiesa". Bet turint galvoje dabartines sąlygas, Lietuvos valdžia kitaip ir negalėjo padaryti.

Mes matom, kad Lietuvos valdžia ir seimo nariai kitokios išeities neturėjo. Be abejonės, Lietuvos valdžia jautėsi neturinti gerų užtarėjų. Daug kas prižada padėti, bet kai tikrai reikia, tai niekas nenori kišti nagų į svetimus reikalus. Mūsų kaimynės, Latvija ir Estija, kalbėjo apie bendrą visų trijų šių valstybių gynimąsi, bet kilus šiam incidentui, Latvija ir Estija taip pat neparodė pasiryžimo Lietuvai padėti. Sovietų Rusija taip pat žadėjo Lietuvai padėti, bet, atėjus momentui, ir ji atsisakė padėti. Vokietija, žiūri į Lietuvą pro sąsparą, taip pat nežinia, ką savo rankovėje slepia.

Labai galima tikėtis dar daug nemalonumų iš lenkų pusės ateityje. Po šio įvykio jie dar aukščiau kels savo "aš".

Aiškus dalykas, kad dar neviskas. Visko dar gali būti... Tad mums nereikia ranka pamojus eiti, akis užsiėmus, nežinia kur. Priešingai—turime dar daugiau darbuotis, dar daugiau daboti kiekvieną priešų judėjimą, nes galima tikėtis, kad šis priešo spaudimas —nepaskutinis, kitas gali būti dar žiauresnis.

Dabar, užmezgus diplomatinius santykius, be abejonės, lenkai bandys dar daugiau Lietuvai diktuoti, ką ji turi daryti ir ko nedaryti. Taigi, Lietuvos valdžia turi labai ir labai dabotis.

Lietuvos valdžia ir seimo nariai, taip netikėtai užklupti, turėjo galvas nulenkti prieš Lenkijos reikalavimus, nežiūrint to, kad visų širdys buvo gailestyje, kraujuose paskendusios. Nors tikrenybėje, mumyse dar didesnė Vilniaus meilė gimė. Mūsų kariuomenė buvo pasiruošusi ginti savo tėvynę ir, be abejonės, jie būtų laikęsi iki paskutinio kraujo lašo. Bet kas būtų iš to išėję?

Po šio įvykio bus daug visokių nuomonių, kaltinimų mūsų spaudoje. Bet man rodos, Lietuvos valdžia padarė gerai, bent šiuo tarpu, sutikdama su priešo reikalavimais.

Negana to, kad jau Lietuvos valdžios narių buvo didelis nervų įtempimas, bet dar visos Lietuvos bei užsienių lietuviai kritiška vaianda turėjo sunkiai pergyventi. Kiekviename lietuvyje buvo matyti nepaprastas jausmas: dingo pažiūrų skirtumas, visi lietuviai vienaip jautė.

Gaila, kad taip įvyko, bet nereikia nusiminti.

S. Stepšys

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.
Nesunaudoti rankraščiai nesaugojami

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
J. Tysliava — Redaktorius.

TAISYKLĖS AMERIKOS PILIETYBEI GAUTI

Vienybėje gauta naujas siuntinys lietuviškai ir angliškai spausdintų Jungtinių Amerikos Valstybių vadovėlių pilietybei gauti. Visi asmenys, kurie nori gauti pilietybę turėtų šitas knygeles įsigyti. Jose rasite visas reikalingas informacijas pilietybės reikalais.

SLA NARIAI, PAJUDINKITE ŽEMĘ

SLA reikalai bei padėtis yra tokioje stadijoj, kokioj jokiu būdu negali toliau pasilikti, turi būti persilaužimas, prisitaikant šių dienų Amerikos lietuvių gyvenimo, sąlygoms, kitaip susivienijimo egzistencija bus sugriauta.

Šie SLA Pildomosios Tarybos rinkimai eis tarp senojo ir naujojo. Dabartiniai SLA bosai, kaip Bagočius, Gugis ir kiti ,neturi jokių naujų sumanymų. Jei juos nariai išrinks, jie sėdės taip, kaip sėdėję, nes svarbiausias jų tikslas—gauti alga. Tuo tarpu SLA padėtis reikalauja skubių reformų.

Jei būtų išrinktas vadinamas tautinis "sleitas" su teisėju Laukaičiu priešaky, susivienijime prasidėtų reformos ir kitas veikimo perijodas. Aš tikiu, kad teisėją Laukaitį išrinkus SLA prezidentu, susivienijime tikrai prasidėtų fraternalizmo gadynė. Politika būtų pašalinta, būtu padaryta taip, kaip yra amerikonų fraternalėse organizacijose. SLA centro reikalų vedimas būtų sumodernintas pagal amerikoniškų organizaciju ofisu vedimo pavyzdžius. Bet tokioms reformoms griežtai priešingi Bagočius ir Gugis, Mat, norint praktiškai SLA centrą vesti, tektų panaikinti iždininko vieta ir sujungti ja su sekretoriaus pareigomis, taipgi prezidentas turėtų dirbti centre. Dabartiniai ponai to nenori dėl to, kad kai kurie iš jų netektų džiabo, be to, jie jie nenori centre dirbti, nes centre dirbdami, kad ir gerą algą gautu, bet vis dėl to būtų tik viena alga. Dabar jie gauna algas iš susivienijimo ir dar be to, varo savo privatišką biznį. Taigi, kol šie ponai valdys Susivienijimą, jokiu reformu negalime jame tikėtis. Pagaliau tokių reformų iš SLA reikalauja tik opozicija, tautininkai ir šiaip liberališkesni nariai, o bendrafrontininkai jokių reformų nereikalauja. Jie į Susivienijimą žiūri, kaip į politinę bazę, per kurią butų galima paveikti Lietuvos valdžią ir Amerikos tautininkus. Rezoliucijos priėmimas jiems brangesnis, negu, pavyzdžiui, susivienijimo $1,-000,000. Jeigu Susivienijime dar dešimts metų valdytų Bagočius, Gugis ir jį visai nugyventų, tai bendrafrontininkai nesijaustų nieko praradę, nes komunistai turi savo susivienijimą, o socialistai turi susiorganizavę Chicagos Lietuvių Draugija. Taigi sugriovę Susivienijimą, jie kąip tik mato savo organizacijoms, naudą. Tad kodėl dabar bendrafrontininkai taip stengiasi pasigrobti SLA ir jį naudoti savo politiniams tikslams.

Atmenate: prieš nominacijas P. Grigaičio biuras "Vakarų Komitetas", pareiškė, kad norima paliaubų nors porai metų, dėl to, patarė rinkti visą senąją Pildomąją Tarybą. O ka dabar tas "Vakarų Komitetas" sako? Dabar jau "Vakarų Komitetui" nereikalingas nei dr. Vinikas, nei Mockus. Jiems ir nominacijose jų nereikėjo. Tik bijodami pralošti rinkimus, apsimetė nekaltais avinėliai ir SLA gerovės saugotojais. Bet kai tik pamatė nominacijų pasekmes, taip ir pasirodė ragai tų nekaltų avinėlių pakaušiuose.

Bandrafrontininkai nori išgąsdinti SLA narius fažizmu, ragindami balsuoti už "progresistus", bet nariai turėtų paklausti, kur tu progresistų progresas? Ką jie siūlo Susivienijimui naujo? Kas tie Maskvos auklėtiniai? Jie vadinas progresistais, bet tikrovėje jie—atžagareiviškiausias elementas, tormozuojantis Susivienijimo progresa. Tik dėl jų SLA ir nespėja žygiuoti su Amerikos gyvenimu bei pažanga.

Dabar, SLA nariai, pajudinkime žemę, o ją galime pajudinti tokiomis priemonėmis: 1) Kiekvienas šviesus ir susipratęs lietuvis, SLA narys, turi būtinai atlikti savo balsavimo pareiga, padėdamas kryžiuką už teisėją Laukaitį ir jo draugus. 2) Nuėjus į susirinkimą, rengiantis balsuoti, reikia paaiškinti SLA nariams, kodėl reikia balsuoti už naujus jaunus žmones, o pašalinti senus, nelyginant konkurėžius, kabančius ant eglės šakos, atgyvenusius savo laiką ir atidavusius viska (jei jie ka turėjo) Susivienijimui. 3) Renkant delegatus į Seima, neturi būt praleista nė viena proga.

Jeigu SLA lietuviško nusistatymo nariai, atliks šias tris užduotis, Susivienijimas bus pastatytas į naujas gyvenimo vėžes.

K. Rambynas

Kur yra atodūsių tiltas?

Atodūsių tiltas yra Venecijoje, jis jungia Dodžių Rūmus su Valstybės kalėjimu. Tokiu gražiu vardu jis pavadintas dėl to, kad tuo tiltu kadaise vesdavo iš teismo salės į ekzekucijos kalėjimą tuos, kurie būdavo teismo pasmerkti mirti. "Childe Harolde" Lordas Byronas sako: "Ilgai aš stovėjau ant Atodūsio tilto, kurs jungia palocių ir kalėjimo urvus..."

Kitas tokio pat vardo tiltas yra St. John Kolegijoje, Cambridge Universitete, Anglijoje —pavadintas taip dėl jo panašumo į Venecijos tiltą. Juokais sakoma, kad čia dūsauja studentai, eidami prie egzaminų. Kitą kartą ir Londone Temzos Waterloo tiltas būdavo vadinamas "atodūsių tiltu"—čia dažnai pasitaikydavo savižudybių.

PALANGA RUOŠIASI PRIIMTI VASAROTOJUS

Palanga puikiausia Lietuvos pajūrio vasarvietė kasmet statosi, puošiasi, kad vasarotojams būtų patogiau ir maloniau čia laikas praleisti. Dabar Palanga tvarkosi, statosi, ruošiasi vasarotojus tinkamai priimti. Iki sezono pradžios jau dirbami ir atlikti šie darbai: sutvarkytos gatvės ir grindinys, išvalyti nusausinimo grioviai, pravesta aleja į Naglio kalną, užbaigtas sporto stadionas, pastatyta autobusų stotis, skerdykla, pavilijonas, jūros pakrantėje iškelta turgavietė į nuošalesnę vietą, iškasta artezinių šulinių ir kita.

Be to, eina derybos nupirkti visą likusiąją grafų Tiškevičių nusavybę (rūmus, parką, svetainę pajūrio restorano pataipas, ir t.t.) Dabar grafų žinioje esą pastatai apleisti ir sudaro skurdų vaizdą visai Palangos vasarvietei.

Iš didesnių pastatų baigiama įrengti Lietuvos mokytojų s-gos antroji vila, kuri turi 30 kambarių. Privatūs asmenys stato 11 naujų vilų. Visos naujosios vilos statomos su patogumais, moderniškos, turės kanalizaciją, vandentiekį ir kt. Galima numatyti, šį sezoną bus daugiau vasarotojų, negu pernai (pernai užsiregistruota buvo 8,271 asm.) visos didesnės vilos jau išnuomuojamos pensijonams. Dabar Palangoje visur eina pasirengimas sezonui. Nors dar ankstyvas laikas, bet Palanga žymiai pagyvėjo, prasidėjus darbams.

MEILE SUTEMOSE

MARIJA AUKŠTAITĖ

Slenka metai. Ferdinandas tylus kaip akmuo, stiprios rankos apglėbė Annettės liemenį, o lūpos maldaujančiai, kūdikiškai kalbėjo:

—Annette, mano gyvenime, mano svajone, mano ilgų metų kančia, ilgesi, laisve ir atsiekime, ar mane mylėsi?!

—Ferdinande, nors ir mirčiau, drauge su tavimi mirčiau!

—Annette, kad ir kažin koks aš būčiau, tu mane mylėsi?

—Prisiekiu! Mano širdie, mylėsiu tave vieną!

Tuo tarpu Ferdinandas užlindo už partjerų, nurietė drabužius, ir šį kartą, kaip niekad, jis įsigando savo kūno. Jis seniau nesiūlydavo tiek ryškumo ir baimės, kaip šią valandą! Jis apmetė žvilgsniu visą save apsuktą diržais, apvyniotą bandažais, o plieno sprinksinis veržtas vietoj nugarkaulio, laikė ištieses visą jo kūną. Jis atsileido diržus, nusivyniojo bandažus, atsegė plieninį varžtą, ir žlebus kūnas be nugarkaulio susivyniojo, sudribo, susivožė kiautuv, kojos su galva susivijo, ir jis rankomis irdamasis, slėpdamas ašaras, išsliaužė prieš Annettės akis...

Annettė sudrebėjo. Jos rėksmas nuaidavo visa pilimi, veidas iškrypo, mirtinai išbalo, ir ji akmeniu sukrito šale durų. Atbėgę tarnai, rado prie jos paralyžiuoto kūno verkiantį nelaimingą Ferdinandą.

Kalnuose stangė vėjai, drebėjo epušės, gumšojo nuliūdę eglės pilies soduose, o niūrus mauzoliejus laukė naujos viešnios, žavingosios Annettės.

PAVYKĘ DU KONCERTAI

WORCESTER, Mass. — Kovo mėn. 13 d. įvyko du dideli koncertai— 3 val. popietų Norwoode, Mass. 13 St. George Ave. ir 8 v.v. S. Bostone, Mass, E. ir Silver Str., lietuvių klubu salėse. Koncertai surengti SLA II apskričio vardu. Visa programa atliko Aušrelės choras iš Worcester, Mass. Scenose buvo suvaidinta operetė "Už Vilnių". J. Steponaičio, muzika J. Žilevičiaus, beto, atlikta didelė koncertinė dalis. Muzikai vadovavo ir operetę dirigavo lietuvių tarpe žinomas muzikas Jonas Dirvelis. Akompanavo pijanistė panelė Julija Roghütė. Operetę režisavo ilgametis scenos darbuotojas Ant. Janušonis.

Dainiaus rolę puikiai atliko vietos lietuvių tarpe pasižymėjęs tenoras Petr. Skrickis. Kanklininko—Ant. Janušonis. Ponos—J. Emkus, baritonas Jauniino vado—Ant. Jasiūnas. Šauliai—J. Kamandulis, J. Valukas, J. Gerulis. Amerikiečio—Geo. Mozūraitis. Legionierių vado—. Štepšis. Studento—Ant. Matjoška. Studento sesers E. Kriaučialytė. Senelio—Ant. Janušonis. Jaunimo, legijonierių, merginų būrį—choro dalyviai.

Operetės perstatymas atlikta gražiai ir gerai. Palyginti per trumpą laiką — 3 savaites, buvo surengta šie koncertavimai ir paruošta ši operetė. Nors artistai ir buvo gerokai nuvargę nuo kelionių, įtempto ištisos dienos darbo, bet savo roles ir uždavinius atliko puikiai.

Koncertinė dalis buvo didelė ir įdomi. Sudainavo žymesnių ir sunkesnių dainų. Atliko porą kantatų. Pažymėtina: "Giannina Mia" anglų kalba duetas iš A. Dirvelienės ir Geo. Mozūraičio. Solo A. Dirvelienė "Berceuse" iš operos "Jocelyn", B. Bodardo, ir J. Rogliūtė "Italian street song".

Vyrų choras sudainavo keletą patrijotiškų dainų. Moterų duetas, trio, kvartetas pasirodė gana gražiai.

Visas choras, 45 žmonės, imponuojančiais atrodė su naujai įsigyta uniforma.

Tai buvo gražus pasirodymas, didelis lietuviškos dainos koncertas, grožio ir meno vakaras!

Malonūs norwoodiečiai vaišingai priėmė choro narius ir iškėlė gausingus pietus. Publikos prisirinko ganėtinai.

So. Bostono malonūs lietuviai nemalonėjo rasti nuoširdesnio pritarimo šiam parengimui ir atsilankė gana, palyginti, mažai. Lietuviškos užuojautos verti!

Tvirtiškis

NAUJA ŠVARI VIETA
Restauarant, Bar& Grill
411 GRAND STREET,
Brooklyn, N. Y.
Sav. *Vincas Vyšniauskas*
Visokių vietinių ir importuotų gėrimų
Degtinė—Vynas—Alus
Visoki Užkandžiai

LIETUVA PAVOJUJE

PHILADELPHIA, Pa. —Kovo 20 d. Lietuvių Muzikalio Namo salėje Lietuvių Amerikos Piliečių Sąjungos eilinis susirinkimas nutrauktas. Susirinkimas virto atdaru vietos lietuvių veikėjų patrijotų nepaprastu pasitarimu, kas reikia veikti mūsų senos Tėvynės Lietuvos dabartiniu kritišku momentu. Po karštų diskusijų ir patrijotiško griežto pasipiktinimo lenkų žygiu, vienbalsiai nutarta sušaukti vietos lietuvių masinį susirinkimą ir išnešti atatinkamas protesto rezoliucijas. Masinis visų vietos lietuvių susirinkimas įvyks kovo 27 d. Lietuvių Muzikalio Namo salėj 2715-17 E. Allegheny Ave. 2 valandą po pietų.

Todėl, broliai ir seserys, lietuviai, šią mūsų senos Tėvynės Lietuvos pavojaus valandą kviečiame jus į masinį susirinkimą.

A. Tvaranavičius,
J. Ivanauskas,
Spaudos komisija

ŠVIETIMO IR AUKLĖJIMO REIKALAI NAUJOJE LIETUVOS KONSTITUCIJOJE

Švietimo ir auklėjimo reikalai yra labai svarbūs kiekvienam kultūringam kraštui. Nuo tinkamo tų reikalų sutvarkymo labai žymia dalimi pareina krašto kultūrinė bei ekonominė pažanga ir politinio bei socialinio gyvenimo reikiamas darnumas. Dėl to kiekviena valstybė daug dėmesio kreipia į švietimo ir auklėjimo sritį ir nustatę net pagrindiniuose įstatymuose kryptį, kuria švietimo ir auklėjimo reikalai turi būti tvarkomi.

Ypač turi rūpėti tie reikalai nedidelėms tautiniais pagrindais susikūrusioms, valstybėms. **Šių valstybių saugumas ir pačios jų nepriklausomybės išlaikymas daug pareina nuo to, kaip yra tvarkomi švietimo ir auklėjimo reikalai,** kaip yra parengiami krašte būsimi valstybės piliečiai.

Atsižvelgiant į tai, 1) kad lietuvių tautos istorinės gyvenimo sąlygos buvo labai nepalankios jos kultūrinei pažangai, ir 2) kad Lietuvos valstybės geopolitinė padėtis reikalauja ypatingo budrumo kraštą saugumo ir nepriklausomybės išlaikymo klausimuose, Lietuvos tautinei valstybei švietimos ir auklėjimas turi užimti vieną svarbiausių vietų jos nepriklausomame gyvenime.

Mūsų valstybė turi rūpintis, kad mūsų mokykla tikrai būtų tautinė, kad joje priaugančiajai kartai tikrai būtų įdiegiama tėvynės meilė ir pasiryžimas aukotis dėl jos gerovės, kad išėję iš tos mokyklos piliečiai tikrai būtų geri Lietuvos patriotai.

Drauge mūsų kraštui yra labai svarbu, kad mūsų mokyklos ir auklėjimo įstaigos duotų besimokinančiam jaunimui tinkamą pasirengimą dalyvauti Lietuvos dvasiniame ir ūkiniame gyvenime.

Nauja, Seimo vasario 11 d. priimta Lietuvos Valstybės Konstitucija, turėdama prieš akis nurodytus gyvybinius mūsų krašto reikalus, atkreipia į švietimo ir auklėjimo sritį reikiamą dėmėsį ir aiškiai nustato tiek mokyklos paskirtį, tiek vaidmenį švietimo ir auklėjimo srityse tų veiksnių, kurie daugiausia švietimo ir auklėjimo darbu yra suinteresuoti.

1. **Auklėjimo ir švietimo pamatiniais židiniais valstybė laikc šeimą ir mokyklą.** Be to, valstybė pripažįsta auklėjamos reikšmės ir bažnyčioms bei kitoms tolygioms tikybinėms organizacijoms (36 str.) Šeimai priklauso vaikų auklėjimas daugiausia jų priešmokykliniame amžiuje. Valstybė nustato to auklėjimo kryptį, uždėdama tėvams pareigą, auklėjant vaikus, įkvėpti jiems tėvynės meilę ir pasiryžimą aukotis dėl tėvynės, ir nustatydama vaikų pareigą gerbti tėvus, globoti juos senatvėje ir saugoti jų palikimą (37 str.).

Vertindama religiją žmogaus gyvenime, valstybė numato tikybos dėstymą pradinėse ir vidurinėse mokyklose tiems mokiniams, kurie priklauso prie valstybės pripažintų bažnyčių ar kitų tolygių tikybinių organizacijų, išskyrus tuos atvejus, kai mokinių, priklausančių prie kurios bažnyčios ar kitos tolygios tikybinės organizacijos, mokykloje yra maža, arba kai negalima parūpinti mokytojo (41 str.).

2. **Vadovaujamą vaidmenį švietimo ir auklėjimo darbe nauja Konstitucija skiria valstybei ir deda jai pareigą prižiūrėti auklėjimo įstaigas ir mokyklas** (42 str.). Pagrindinė Konstitucijos šioje srityje mintis yra ta, kad **valstybė, būdama daugiausia švietimo ir auklėjimo darbu suinteresuota, turi pati mokyklas ir auklėjimo įstaigas ir laikyti.** Tik, kaip išimtis, įstatymų nustatytomis sąlygomis ir tvarka, leidžiama laikyti auklėjimo įstaigas ir mokyklas atskiriems piliečiams ir organizacijoms, taip pat bažnyčioms, bei kitoms tolygioms tikybinėms organizacijoms (39 str.).

Toks valstybės nusistatymas yra pagrįstas šiais svarbiausiais sumetimais:

a) perimant valstybei mūsų laikais vis daugiau ne tik politinio, bet ir ūkinio bei kultūrinio tautos gyvenimo tvarkymą, valstybės tikslų siekimas turi vis daugiau pasireikšti ir švietimo bei aukljimo darbe;

b) nei atskiri piliečiai, nei organizacijos, laikančios mokyklas ir auklėjimo įstaigas, negali geriau už pačią valstybę, punkte I paminėtus tikslus nustatančią paremti tais tikslais auklėjimo ir švietimo darbo;

c) švietimo ir auklėjimo darbe atskiri piliečiai ir laikančios mokyklas bei auklėjimo įstaigas organizacijos gali tikslus, negu valstybės laikomos mokyklos, nes dėl tos, daugiausia, priežasties privatinės mokyklos ir yra steigiamos;

d) tvarkydama švietimą ir auklėjimą, valstybė paprastai parengia tam tikslui planą, taikomą ilgesniam laikui. Tuo tarpu privatinės mokyklos tame plane yra nepastovus, beveik nuolat besikeičiąs elementas ir dėl to trukdąs valstybės parengto švietimo ir auklėjimo darbo vykdymą;

e) įvedus privalomą pradžios mokslą ir nustačius valstybės laikomų mokyklų tinklą, lygiagretė privatinė iniciatyvatoje srityje ir nėra būtina.

3. Kaip jau aukščiau buvo minėta, istorinės lietuvių tautos gyvavimo sąlygos nebuvo palankios jos kultūrinei pažangai. Rusų carizmo laikais net lietuvių spauda buvo uždrausta, o mokyklos buvo steigiamos politiniais — rusinimo — tikslais. Valstybė, siekdama užkišti susidariusias čia iš praeities spragas, įveda privalomą pradžios mokyklos mokslą ir norėdama, kad tas mokslas visiems būtų prieinamas, nustato, kad valstybės ir savivaldybės laikomose pradžios mokyklose mokslas yra nemokamas (40 str.).

4. Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus valstybės gyvybinius reikalus, naujojoje Konstitucijoje yra nustatyta ir atitinkama mokyklų bei auklėjimo įstaigų paskirtis. Apie tą paskirtį Konstitucijos 38 str. skaitome:

"Valstybė rūpinasi, kad jaunuolių dvasinės ir fizinės jėgos būtų taip pat lavinamos, kad jis galėtų pritaikinti jas dvasiniame ir ūkiniame Lietuvos gyvenime".

Be to, prie mokyklų ir auklėjimo įstaigų uždavinių turi būti priskaitytas 44 str.: "Piliečiui auklėjama darbo meilė ir kūrybinė darbo dvasia", ir 134 str. nuostatas: "Valstybei ginti piliečiai atitinkamai prirengiami".

Nesunku yra suprasti, kad pirmasis aukščiau pacituotas (38 str.) nuostatas liečia vadinamą asmenybės visapusišką ugdymą, o antrasis—(44 str.) ir trečiasis—(134 str.) mokyklų ir auklėjimo įstaigų uždavinius ūkiniu ir politiniu atžvilgiais.

Kas liečia asmenybės ugdymą, tai tam tikra mūsų spaudos dalis yra linkusi įžiūrėti naujojoje Konstitucijoje perdidelį tos asmenybės pavergimą valstybei. Ši spaudos dalis dėl to norėtų, kad auklėjimo ir švietimo srityje būtų suteiktas didesnis vaidmuo privatinėms mokykloms, skiriant joms iš valstybės iždo subsidijas.

Į tai tenka atsakyti, kad mūsų laikais, kada gyvenimas darosi vis labiau sudėtingas, mokyklos uždavinys negali būti abstraktiškas asmenybės ugdymas, kaip kad tai buvo skelbiama liberalizmo įsigalėjimo laikais. Dabar iš mokyklos reikalaujama, kad ji, be asmenybės ugdymo, dar parengtų jaunuolį ir praktiškam gyvenimui, kad ji įdiegtų jam pareigos jausmą, kad ji išmokytų jį dirbti. Dėl to visai teisingai nauja Konstitucija 38 str. nustato, kad jaunuolio dvasinės ir fizinės jėgos turi būti lavinamos, kad jis galėtų pritaikinti jas dvasiniame ir ūkiniame Lietuvos gyvenime. Tatai reikia pabrėžti, kaipo svarbia mūsų gyvenimo sąlygomis švietimo darbo kryptį. Ligi šiol mes esame turėję neproporcingai daug bendro lavinimo mokyklų ir labai mažai dėmėsio esame kreipę į įvairias specialias, ypač amatų, mokyklas. Nauja Konstitucija įpareiguoja mus šią spragą užkišti. Už tokią gyvenimišką mokyklų paskirtį tikrai bus dėkingi Seimui ir tautiškajai vyriausybei daugybė jaunuolių, kurie, baigę bendro lavinimo mokyklas nerastų kur įgyto mokslo pritaikinti.

Kas liečia privatines mokyklas tai nauja Konstitucija leidžia privatinę iniciatyvą ten, kur ta iniciatyva atitinka įstatymų reikalavimus.

Tuo būdu Konstitucijos 28 str. numato, kad valstybės pripažintos bažnyčios bei kitos tolygios tikybinės organizacijos gali laikyti dvasines mokyklas dvasininkams ruošti.

Čia yra paminėti tik svarbiausi ar, tiksliau sakant, tiesioginiu būdu švietimą ir auklėjimą liečiantieji naujos Konstitucijos nuostatai. Tačiau, šioje konstitucijoje yra dar ne vienas straipsnis, kuris netiesioginiu būdu paliečia švietimą ir auklėjimą, nustatydamas tam tikrus valstybės uždavinius, kurie auklėjimo ir švietimo pagalba gali būti pasiekti. Visų šitų straipsnių nuostatų tikslas yra taip sutvarkyti švietimą ir auklėjimą Lietuvoje, kad mūsų kraštas turėtų šiuo atžvilgiu geriausias sąlygas kultūrinei ir ūkinei pažangai, vidaus tvarkai ir vienybei, ir saugumui iš oro.

SOVIETŲ SĄJUNGA TIKRENYBĖJE

Velnią, sakoma, juodžiau piešia, negu jis tikrenybėje yra. Tačiau be galo įdomu, kad visi, kurie Sovietų Sąjungą arčiau pažino, arba joje pagyveno, juodžiau savo pergyventą tikrenybę piešia, negu tie, kurie tik teorijomis ir įsivaizdinimais pagyrų puodą dažo. Žymus žurnalistas, Jonas Chamberlain, ilgametis Bostono **Monitor** reporteris Maskvoje, į Ameriką sugrįžęs, galvą krato ir ragina amerikonus neimti pavyzdžių iš rusų. Žymus pranciūzų rašytojas, Andrius Gide, kuris save komunistu laikė ir Sovietų Sąjungą garbindavo, pabuvojęs ten keletą mėnesių, grįžo į Prancūziją ir jau dvi knygas prieš Stalino roju parašė. Sako, žmonijai nėra ko iš Sovietų Sąjungos kultūros mokytis. Štai, ir kitas amerikonas žurnalistas, Eugenijus Lyon, Sovietų Sąjungoje šešius metus pagyvenęs, rašo, knygą "Assignment in Utopia" (Buvau pasiųstas rojaus pažiūrėti), kurioje neigiamai į Stalino krauju pasruvusią valstybę žiūri.

Šio žurnalisto gyvenimas įdomus. Išvažiuodamas į Sovietų Sąjungą, kaip United Press agentūros reporteris Maskvoje, jis buvo karštas ir kairus socialistas, dirbęs Tasso biure, oficialėje Sovietų žinių agentūroje New Yorke. Tai buvo 1928 metais. Atvykęs į Maskvą, jis, sako, pradėjęs siųsti "pranešimus Amerikos laikraščiams, pilnus pagyrimų, tik kiek nušvelnintus, nes norėjau savo nuoširdaus palinkimo Sovietams rodyti. Kiekvienas pranešimas nešė nuodingą pašiną kapitalistinei sistemai. Kiekvieną įvykį aš kuoplačiausiai paaiškindavai ir padarydavau dar vienu įrodymu revoliucinio sumanumo ar drąsos."

Medaus mėnuo pasibaigė, šešiems metams praslinkus. Grįžęs į Ameriką ir dar metą kitą pagalvojęs apie savo Maskvoje pergyventas dienas, Lyon savo knygoj rašo: "Žmonija Rusiją nepasvers kiek ji svarų duonos savo gyventojams suteikė, bet kiek laisvės, savigarbos, teisybės, lygybės, teisingumo ir geros širdies į pasaulį įnešė". O mes žinome, kiek ji šių kilnių dalykų pasauliui davė!

Per šešius metus Lyon patyrė, kaip stipri Rusijoje opozicija Kremlio diktatoriui. Tačiau Stalinas, kaip žmogus, jam patikęs ir dabar patinkas. Kiekvienas Stalino judesys, sako, tai pabarimas tiems tūkstančiams smulkiųjų biurokratų, kurie slėgė rusų tautą ir joje gyvenančius svečius žurnalistus. Lyon'ui pavyko gauti ir pirmas interview (pasikalbėjimas) su Stalinu, skirtas Amerikos laikraščiams, bet gališ, kodėl diktatoriui nepastatęs kai kurių svarbių klausimų. Pirmu pasimatymu ir pasikalbėjimu nudžiugintas, Lyon sako: "pamiršau Stalinui pastatyti tuos klausimus, kurie tuo metu jau ir mano sąžinę ėmė veikti—kam teroras paverstas priemone valdyti, kam persekiojami ir tremiami ištikimi skirtingų minčių komunistai, kam persekiojami mokslininkai, kam istorija kraipoma, norint suderinti ją su nauja kryptimi politikoje, kam varoma žmonės priverstiniems darbams, kam kaimiečiai ir darbininkai vergiami to socializmo vardu, kuris turėjęs juos išlaisvinti".

Gerai, kad Lyon tų klausimų Stalinui ir nestatė. Nėra abejonės, jo buvimas Maskvoje būtų buvęs žymiai ir staigiai sutrumpintas. Tačiau, tuos klausimus žmonija stato ir statys, bet atsakymo Maskva negali duoti.

Vyt. Širvydas

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

Skelbkitės Vienybėje

EKSTRA! EKSTRA!

NEPAPRASTAS PAVASARINIS SU SPECIALIA ĮDOMIA PROGRAMA

BANKIETAS IR ŠOKIAI

RENGIA

VIENYBĖ

Kovo 27 d., 1938 m.

BROOKLYN CENTRAL PALACE

16 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Lietuviškas baras su užkandžiais, pagamintais iš importuotų Lietuvos maisto produktų. Žemos kainos.

Įžanga į bankietą su programa ir šokius $1.50

Pradžia 4 val. popiet — Įžanga tik į šokius 40 centų

BALTIMORĖS LIETUVIAI BIZNIERIAI
IR VIENYBĖS DIENRAŠČIO RĖMĖJAI

O. BROOKS TAVERN
ALUS — VYNAS — LIKIERIAI
504 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.

Lithuanian Federal Savings and Loan Ass'n.
Paskolos užtikrintos iki $5,000.00
Kampas HOLLINS ir PARKINS STS. BALTIMORE, MD.

The NEW EMPIRE TAILORING COMPANY
MOTIEJUS MILAN ir JUOZAS MILAN, Savininkai
JUOZAS GUTAUSKAS, Vedėjas
744-750 N. EUTAW ST., BALTIMORE, MD.

JOHN GREBLIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
423 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: PLAZA 1350

Vienintėlis Baltimorės Lietuvių Night Klubas
J. DEKENIS ir P. WEISENGOFF, Sav.
1417 W. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.
Phone: Gilmor 2010 — Šokiai kas vakaras

CHAS. B. KUCHAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
637 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: SOUTH 0083

Boulevard Battery ir Armature Service Co.
PETER B. KELLY, Manadžeris
517 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.
Tel.: CALVERT 2938

KAZIMIERAS AKELAITIS
Lietuvių Marylando Profesionalų ir Biznierių Draugijos Pirmininkas

SIMONAS LEVONAVIČIUS
Kriaučių dirbtuvės savininkas
516-21 E. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.

VIENYBĖ

1938 m., Kovo-March 23 d.

ELIZABETH'O LIETUVIAI PAREIŠKĖ PROTESTĄ LENKIJAI

Elizabeth, N. J. — Kovo 20 d. Elizabetho kolonija taip pat neatsiliko nuo kitų, sušaukė didelį lietuvių susirinkimą išnešdama protestą prieš Lenkiją. Iš pat ryto bažnyčioje buvo raginama melstis laike mišių už Lietuvą, o 3 val. pp. susirinkti skaitlingai pareiškimui protesto, kurie galėjo, buvo raginami važiuoti į masinį mitingą New Yorke. Daug žmonių išvažiavo į New Yorką, likusieši, skaičiuje keleto šimtų, grūstinai prisigrūdo parapijos salėje išklausyti pranešimų.

Susirinkimą atidarė Juozas Patalkis. Paaiškinęs tikslą pakvietė sugiedoti Lietuvos Himną, o po to, kvietė kalbėti vietinį kleboną kun. J. Simonaitį.

Kun. J. Simonaitis patriotingai kalbėjo apie reikalą paremti Lietuvą šioje sunkioje valandoje, tuo labiau, kad ten yra mūsų visu gimtinė, o kitų — tėvai, broliai, seserys, giminės. Kad paremimas būtų vaizdus ir apčiuopiamas, reikalinga pareikšti griežtus protestus ir juos pasiųsti Tautų Sąjungai. Taip pat perskaitė iš New York Times svarbesnius vertimus, kuriuose matyti, kaip svetimtaučiai smerkia Lenkijos žygį prieš Lietuvą.

Sekantis kalbėjo komp. J. Žilevičius. Jis trumpai apibūdino jau nekartą lenkų darytas Lietuvai skriaudas, bet kadangi teisybė visada ima viršų, tat ir šiame atsitikime, nors Lietuva daug mažesnė už Lenkiją, vistiek žmonija mato keno pusėje tiesa, nors ir ginklais Lietuvai yra grasinama ir verčiama jėga duoti vienokį ar kitokį Lenkijai patenkinimą. Pasiūlė, kad rezoliucijoje šale Vilniaus reikalų būtų reikalaujama, kad Lietuva reikalautų iš Lenkijos lietuviams gyvenantiems Vilnijoje tiek pat kultūrinių, socialinių ir ekonominių teisių kiek turi Lietuvos lenkai.

Po to kalbėjo vietinių lietuvių draugijų sąrišio pirmininkas Dominikas Anulionis, ragindamas, kad lietuviai ir toliau taip vieningai laikytūsi, kaip ir pradžioje, kuomet prasidėjo lietuvių bruzdėjimas Lietuvos nepriklausomybės atgavimui.

Vėliau kalbėjo iš Lietuvos neseniai atvykęs Stasys Valadka, keletos laikraščių bendradarbis, prisimindamas, kad Lietuva visame kame daro didelę pažangą, būtų neįmanoma, kad lenkas drįstų padaryti užgrobimo žygį. Lietuvos jaunoji karta yra patriotinga, sąmoninga suras būdus teigiamai mūsų naudai ginčą išspręsti.

Sekantis kalbėtojas, Petras Gečas, buvęs pirmųjų savanorių eilėse, šia proga prisiminė kovas su lenkais ir iš praktikos patyręs, jog lietuvis kareivis yra labai narsus ir kovose su lenkais, jei jiems 1920 metais būtų buvę leista, jie būtų Vilnių atsiėmę, iš kurio jis patsspaudai.

turėjęs viršininkų įsakymo prisilaikant pasitraukti.

Buvęs teisėjas, o dabar advokatas Lacort, italas, sužinojęs, kad lietuviai turi mas-mitingą, atėjo į jį ir paėmęs balsą ragino lietuvius nenusiminti, bet branginti savo tautą, gimtinę ir jos gerovei darbuotis. Jis nuo seniai su lietuviais turįs santykių, visada juos gerbiąs kaipo didelius savo krašto mylėtojus.

Priimtas protestas prieš lenkus, kad Lietuva nenusileistų Vilniaus klausimu ir Lietuva derybose reikalautų tokių pat teisių lietuviams Lenkijoje kokias turi lenkai Lietuvoje. Svarbesnieji punktai pasiųsti kablegrama Tautų Sąjungai. Surinkta išlaidoms padengti $47.56, o kas liks pasiųs į atgaivintą Tautos Gynimo Fondą.

Išrinktas Sargybos Komitetas, kuris bus kontakte su kitomis kolonijomis veikime ir reikalui ištikus šis komitetas šauks dar didesnius masinius mitingus painformuodamas visuomenę. Į komitetą išrinkta: J. Patalkis, komp. J. Žilevičius, Domininkas Anulionis, Vincas Senkus, M. Beržanskienė. Vietinė spauda plačiai aprašė susirinkimo eigą ir patalpino rezoliucijas-protestus. Susirinkimas baigtas pakeltu patriotiniu ūpu.

MOTERŲ VIENYBĖS AUKA LIETUVOS APGYNIMO FONDUI

Priėmė protesto rezoliuciją prieš Lenkiją

Kovo 21 d. savo susirinkime Didžiojo New Yorko Moterų Vienybės narės susirinkusios vienbalsiai nutarė neatidėliojant aukoti Lietuvos nepriklausomybės apgynimo fondui $100. To proga svarstyta Lietuvos Lenkijos santykių reikalai ir Lenkijos vėliausias žygis prieš Lietuvos Respubliką.

Priimta rezoliucija kurioje Moterų Vienybė pareiškia savo gilią užuojautą Lietuvos vyriausybei, kuri lenko ginklo buvo priversta nusileisti dėl pasaulinės taikos ir ramybės. Rezoliucijoje taip pat pareikšta, kad Moterų Vienybė kreipsis į visos Amerikos moteris prašydama jų pasmerkti Lenkijos žygį prieš Lietuvą ir ragindama boikotuoti Lenkijos prekes. Taip pat prašoma Jungtinių Valstybių vyriausybės nutraukti diplomatinius ir prekybos santykius su visomis valstybėmis užpuolikėmis, ypač Lenkija. Rezoliucijos nuorašai pasiųsti Lietuvos vyriausybei, Jungtinių Valstybių vyriausybei, Kongreso nariams, Valstybės Sekretoriui, Lenkijos vyriausybei, Amerikos moterų organizacijoms ir Amerikos

IŠ KOMUNISTŲ MASINIO MITINGO

Pirmadienį kovo 21 d. Grand Paradise salėje įvyko vietinių komunistų iniciatyva sušauktas masinis protesto susirinkimas prieš Lenkiją, nacizmą ir lenkų žygius prieš Lietuvos Valstybę. Susirinko daugiau, kaip tūkstantis žmonių, bet nemažai turėjo grįžti, nes salė buvo pilna.

Pirmininkavo Bimba. Pirmas kalbėtojas buvo Siurba, kuris teigė, kad Lietuvą dabar gali išgelbėti tik demokratija ir glaudi sutartis su "demokratiška" Rusija. Sekė ukrainietis komunistas, kuris pareiškė, kad ukrainiečiai rėmė ir rems lietuvius jų kovoje prieš lenkų imperializmą. Vėliau kalbėjo lenkas komunistas, Lietuvos Žydų Sąjungos Amerikoje atstovas Matusevičius ir buvęs Brueningo vyriausybėje Vokietijos ministras dr. Kurt Rosenfeld, Vokietijos socialdemokratų vadas. Rosenfeld ragino sudaryti bendrą demokratinių valstybių sąjungą prieš Europos fašizmą.

Toliau sekė LDLD sekretorius Šalomskas. Jo kalba susidėjo iš antifašistinės agitacijos ir pasmerkė Lietuvą, kad ta neturėjo kariškos sąjungos su Sovietais. Baigdamas ragino reikalauti, kad Lietuvoje būtų įsteigta demokratinė valdžia.

Bimba ragino visus dalyvauti komunistų rengiamoje demonstracijoje prie Lenkijos Konsulato rūmų, New Yorke. Prašė aukų išlaidoms. Surinkta $152.48.

Dainavo Aido choras ir leista kalbėti adv. Venciui. Reikia pasakyti, kad iš visų pasakytų tą vakarą kalbų adv. Venciaus kalba buvo patriotiškiausia, kai kuriems bolševikams jis labai nepatiko. Kitokiame atsitikime jie būtų pradėję baubti, bet proga ir aplinkybės neleido. Jie tylėjo ir raukėsi, o dauguma publikos kėlė ovacijas, nežiūrint, kad jis kalbėjo angliškai.

Po to Bimba paragino visus bendrai kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Paskutinis kalbėjo R. Mizara. Kalbėdamas jis priminė faktą, kad Vienybė paskelbė, kad Sovietų Sąjunga krizės valandoje Lietuva paliko vieną. Jis pradėjo aiškinti, kad tai neteisybė, bet bekalbėdamas užmiršo tą Sovietų elgėsį pateisinti.

Vienas kalbėtojas teisinosi, kad komunistai yra geri patriotai, tikri lietuviai, net Lietuvos vėliava buvo pastatyta prie scenos, Aidos choras padainavo porą dainelių, bet Lietuvos Himno negiedojo.

Surinktos aukos ,anot Bimbos, yra "išlaidoms padengti". Tuo tarpu žmonės mano, kad aukoja ne "išlaidoms padengti", bet Lietuvos gynimo fondui.

LIETUVIU KALBA COLUMBIA UNIVERSITETE

Sausio pradžioj kviečiau lietuvių visuomenę į vakarienę ir balių sudaryt stipendijų lietuvių kalbos kursams Columbia universitete. Visuomenė pritarė parengimui ir atsilankė skaitlingai. Džiaugiuos, kad tiek daug žmonių atvyko, kad net penkios stipendijos sukurtos. Nuoširdžiai dėkoju rengėjams ir atsilankiusiems už suteiktą kursams pagalbą.

Tuo pačiu laiku noriu taip pat padėkoti Lithuanian College and Professional Association of Conn. ir Moterų Vienybei. Pirmoji grupė prisiuntė $10 stipendijų fondui. Moterų Vienybė, savo iniciatyva, paskyrė dvi stipendijas.

Kursai pasėkmingai laikomi Columbia universitete. Šį semestrą studentų randasi šeši. Tikimasi, kad ateinantį rudenį skaičius padidės. Studentų gabumo vystymosi matyti didelė pažanga. Tvirtai tikiu, kad kursų įtaka pasireikš artimoj ateityj ir duos gražių vaisių.

Juozas Rimavičius

PRANEŠIMAS

Lietuvos nepriklausomybės gelbėjimo komitetas, kuris buvo išrinktas iš atskirų organizacijų atstovų, pereitą šeštadienį, Tautininkų Klube, atstovai prašomi būtinai dalyvauti šį trečiadienį kovo 23 d. 8 val. vak. Tautininkų Klube, 35 Stagg St.

Svarbūs klausimai bus svarstomi.

A. Alekna

Subatienė moterų prakalbose nedalyvaus

Pereitam Vienybės numeryje tilpo pranešimas, kurį mums atsiuntė komunistų moterų draugijos komitetas. Pranešime paminėta, kad šį penktadienį moterų masiniam mitinge kalbės moterų katalikų atstovė p. Subatienė. P. Subatienė mums praneša, kad ji tame susirinkime nekalbės. Pranešimas buvo paduotas spaudai be jos žinios.

AUKOS LIETUVOS GINKLŲ FONDUI

Lietuvos Ginklų Fondui aukojo:

Frank Kazakevičius — $5.00, 5 Shaft Street, Inkerman, Pa., Pittston P. O.

Chas. Wosilius — $10.00, 200 Chamberlain Ave., Hilldale, Pa., Plainsville P. O.

BANKIETAS ir ŠOKIAI
rengia
VIENYBĖ
Kovo 27 d., 1938 m.
BROOKLYN CENTRAL PALACE
16 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

ODOS-KRAUJO-NERVŲ LIGOS GREITAI IŠGYDOMOS

Vyrai ir moterys sergantys kraujo ir odos ligomis, kroniškų nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir išeinamosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių nesuprantate, tuojau kreipkitės pas DR. ZINS, kuris jums maloniai patarnaus ir viską išaiškins.

RENTGENO SPINDULIAIS KRAUJO EGZAMINACIJA
SĄLYGOS VISIEMS PRIEINAMOS
Dr. L. ZINS
110 East 16th Street, New York, N. Y.
arba UNION SQ. ir IRVING PL.
VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Aidone
FOR Almost Immediate Relief of COLDS, HEADACHES, NEURALGIA AND MUSCULAR PAINS
NOVOGEN LABORATORIES BROOKLYN, NEW YORK

Jeigu Jums skauda galvą naudokite AIDONE
Jeigu nušalot, naudokite AIDONE
Jeigu kenčiat nuo neuralgijos ir muskulų gėlimų, naudokite AIDONE
Jeigu turite karštį, naudokite AIDONE

AIDONE galite gauti FRANK A. URBONO ir kitose vaistinėse

FRANK A. URBONO VAISTINĖS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. — Tel. Evergreen 4-8213
61-02 Grand Avenue, Maspeth, L. I. — Tel. Havemeyer 8-2977

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

Central Brooklyno Lietuviai Biznieriai

L. ALEKSIEJUS
Restauranas su Gėrimais
33 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-9108

T. Kulber
Restauranas ir Gėrimai
85 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

V. KRAUČUNAS
BAR and GRILL
Restaurant
50 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

K. BAGDONAS
Drabužių Krautuvė
53 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

M. SIRUTIS
LUNCH ROOM
48 Gold Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUmberland 6-8629

D. RAŠKEVIČIUS
Meat Market and Groceries
38 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

FRANK BLOCK
Dealer in choice
BEEF, PORK and LAMB
59 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

J. BAKANAUSKAS
Restaurant
BAR and GRILL
55 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel.: MAin 4-8746

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 — *Koplyčia Laidotuvėms*

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4489

A. VALANTIEJUS
54-45–72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 — *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĘ

TARZANAS GALINGASIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

23. "Nesąmonė!" sušuko Van Eyk. "Aš manau, kad ta slaptoji Mafkos jėga — tik išmislas. Juk jis toks žmogus, kaip ir kiti". Kitas belaisvis atsiliepė: "Aš ne visai tikras, kad jis toks žmogus, kaip kiti. Čia mes būdami matėme daug nuostabių dalykų, kurių paprastas žmogus padarytį negali".

Kitas belaisvis pasiūlė: "Sukelkime Zulius, kad jie pultų Kažių žemę. Tuomet Mafka bus užmimtas apsigynimu, o mes galėsime bėgti". Spike paklausė: "Kas tie Zuliai?" — "Kažių aršiausi priešai. Pirmiau jie buvo viena tauta su Kažiais ir gyveno kartu. Bet vėliau persiskyre ir nuolat kariauja".

"Už ką jie kariauja?" — "Mat Mafka turėjo dvynuką brolį. Jiedu turėjo didelį deimantą ir didelį emeraldą — žalsvą deimantą — iš kurių eina stebūklinga jėga. Abu burtininkai pradėjo lenktyniuoti galingume. Kilo ginčai. Mergų kariuomenė pasidalino pusiau ir mušėsi. Antrasis raganius pavogė emeraldą".

"Ką jis su juo veikė?" — "Jis su savo pritarėjais persikėlė aukščiau į kalnus ir įsikūrė savo karalįją. Nuo to laiko jie vis kariauja vieni su kitais. Mūsiškiai nori atimti iš tų Zulių emeraldą, o anie iš mūsiškių deimantą. Jei dabar kiltų karas, mes gal ir galėtume iš čia išbėgti".

— Kas bus toliau — žiūrėkite kitame —

Vienybės numeryje